



# TOG SOSYAL ETKİ

ÖN BULGULAR

ANKET ÇALIŞMASI



# TOG SOSYAL ETKİ

## ÖN BULGULAR

### ANKET ÇALIŞMASI

Toplum Gönüllüleri Vakfı Yayınları  
Gençlik Araştırmaları ve Politikalar Departmanı

İstanbul, Temmuz 2019  
ISBN: 978-605-81147-7-7

© Toplum Gönüllüleri Vakfı

Yazışma Adresi: Hobyar Mh. Aşirefendi Cad. Ankara-Konya Han No: 20 K: 4  
34112 Eminönü - İstanbul

0212-522-10-30

[www.tog.org.tr](http://www.tog.org.tr)

e-posta: [info@tog.org.tr](mailto:info@tog.org.tr)

Araştırmacılar:  
Anıl Derkuş, Başak Tuğsavul, Nilay Küme

Rapor Yazımı:  
Başak Tuğsavul, Nilay Küme

Düzeltili:  
Başak Günsever

Grafik Tasarım ve Uygulama:  
Deniz Ergüner





EVSEL ATIKLARIN  
GERİ DÖNÜŞÜMÜNÜ  
YAYGINLAŞTIRMAK  
İÇİN  
GÖNÜLLÜYÜM

İklim  
değişikliğiyle  
mücadele  
ediyorum

Kadına Karşı  
Şiddetle  
mücadele  
ediyorum







Kadına Karşı  
Şiddetle  
Mücadele Ediyorum

OKUL  
İÇİN  
KİTAP  
TOPLUYORUM

Kadına Karşı  
Şiddetle  
mücadele  
ediyorum

# İçindekiler

<b>1. GİRİŞ</b>	1
<b>2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE KAPSAMI</b>	2
<b>3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ</b>	5
3.1. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	5
3.2. Evrene ve Örneklemeye İlişkin İstatistikî Bilgiler	5
3.3. Anket Soru Formunun Hazırlanması	6
<b>4. KATILIMCILAR</b>	7
4.1. Temel Demografik Bulgular	7
4.1.1. TOG'da Bulunma Süresi	7
4.1.2. Cinsiyet	9
4.1.3. Cinsel Yönelim	10
4.1.4. Katılımcıların Coğrafi Dağılımı	11
4.1.5. Yaş Dağılımı	12
4.1.6. Gönüllülerin Etnik Kimlikleri (%147,2)	13
4.1.7. Gönüllülerin Türkçe Dışında Bildikleri Diller (%142,8)	14
4.1.8. Din ve İnanç	15
4.1.9. Eğitim-Öğretim Bulguları	16
4.2. Bağımsızlık ve Sosyo-Ekonomik İmkan	19
4.2.1. Yaşam Memnuniyeti, Katılım ve Bağımsızlık Düzeyleri	22
4.2.2. Kişisel Alana Müdahale	23
<b>5. TOG'UN BİREYSEL GELİŞİME ETKİSİ</b>	24
5.1. Özgüven ve Öz-benlik Gelişimi	25
5.2. Özerklik Gelişimi ve İnisiyatif Alma	26
5.3. Sosyal Uyum ve İşbirliği	28
5.4. İstihdam Edilebilirlik	29
<b>6. TOG'UN TOPLUMSAL BARIŞ ALGISINA KATKI</b>	31
6.1. Farklı Kimliklerle Birlikte Yaşam	31
6.2. Demokrasi ve İnsan Hakları	36
6.3. Toplumsal Cinsiyet	37
<b>7. TOG'LA TANIŞMA</b>	40
7.1. TOG'la Gençler Nasıl Tanışıyor?	40
7.2. TOG'a Gençler Neden Geliyor?	43
<b>8. TOG ALGISI</b>	45
8.1. Gençlerin TOG'u Değerlendirmesi	45
8.2. TOG'da Gençler Neden Kalıyor?	47
8.3. Gençler TOG Faaliyetlerine Nasıl Bakıyor?	49
<b>9. DEĞERLENDİRME</b>	53

# 1. GİRİŞ

Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG), 2002 yılından itibaren **gençlerin enerjisini, toplumsal faydaya dönüştürerek, toplumsal barışa** ulaşmayı hedeflemektedir. Bu çerçevede, çevresindeki sorunlara çözüm üretmek için yola çıkan gençler *'Farklılıklara Saygı, Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik, Yerel Katılım, Ekip Çalışması, Yaşam Boyu Öğrenme ve Girişimcilik'* ilkeleri doğrultusunda; yetişkinlerin rehberliğinde sosyal sorumluluk projeleri hayata geçirmektedir. Projelerinin uygulama esnasında ya da öncesinde gençler, Vakıf tarafından organize edilen farklı konu ve uzmanlık alanlarında birçok eğitim, atölye, yerel/ulusal/uluslararası toplantı ya da organizasyona katılmakta, mentörlük ya da burs desteği almakta, ulusal ve uluslararası hareket imkânlarıyla farklı kültürlerle buluşmaktadır. TOG temel ilkelerinden biri olan "yaşam boyu öğrenmeyi" hayata geçirirken gençleri farklı eğitim metotlarıyla da tanıştırır. TOG'un uyguladığı akran eğitim modeli ve deneyimsel öğrenme yaklaşımı gençlerin aktif olarak eğitim ve projelerin bir parçası olmasını sağlar. Bununla birlikte gençler TOG'un ürettiği çeşitli eğitsel araçlarla "sivil toplum ve gönüllülük, proje döngüsü, ekip çalışması" gibi temel konuların yanı sıra, "sağlık, çevre, toplumsal cinsiyet eşitliği, insan hakları, gençlik ve sosyal haklar, çocuk hakları, dezavantajlı gruplarla çalışma" gibi tematik alanlarda da güçlenirler.

Gençlerin TOG'da geçirdiği gönüllülük süreçleri boyunca hem kendilerinde hem de yakın çevrelerinde, dolayısıyla genel olarak toplumda bir değişim yaratılmaktadır. Bir diğer ifadeyle gençlerin kendileri ile başlayan değişim, aileleri, yakın arkadaşları ve daha geniş çerçevede toplum üzerinde de farklı etki boyutlarında görülebilmektedir. İşte tam bu noktada Toplum Gönüllüleri Vakfı, "vizyon, misyon ve hedefleri" doğrultusunda gençlerde ve toplumda yaratmak istediği değişimin ne ölçüde olduğunu anlamaya çalışmaktadır. Böylelikle TOG hedeflerine ne kadar ulaştığını ölçerek, kendini sürekli geliştirmeyi, hem gençler için hem de toplum için daha faydalı sosyal çalışmalar yapmayı amaçlamaktadır.

İlki 2010 yılında yapılan **'TOG Etki Araştırması: Sivil Katılımın Sosyal ve Bireysel Gelişime Etkisi Araştırması'**nı 2015 yılında **'Toplum Gönüllüsü Gençlerin Profili Araştırması'** izlemiş, şu an ön bulgularını okumakta olduğunuz **'Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG) Sosyal Etki Araştırması'** da 2019 yılında tamamlanmıştır.



## 2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE KAPSAMI

Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG) Sosyal Etki Araştırması, Vakfın vizyon, misyon ve hedefleri doğrultusunda gençlerde ve toplumda yaratmak istediği değişimi ölçen bir "Sosyal Etki Araştırması"dır.

'**Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG) Sosyal Etki Araştırması'nın** zeminini, Vakfın vizyonunu oluşturan dayanaklar teşkil eder: *(1) "Gençleri güçlendirmek; (2) Toplumsal barış, dayanışma ve değişimin gerçekleştirilmesini, gençler ile birlikte sağlamak."* Bu kapsamda araştırma, Vakfın vizyonuna ulaşmada benimsediği misyonlar ve bunlar dahilinde yaptığı her türlü aktiviteler ile gençlerde hedeflediği **değişimlere** odaklanır. Bir diğer ifadeyle, araştırma, TOG'un yürüttüğü faaliyetlerin **çıktı ve sonuçlarını** yarattığı **değişimlerle** birlikte ele almayı önceler. Bu değişimler, birbiriyle iç içe geçen **iki ana hat** olarak açıklanabilir:

Bu hatlardan ilki gençlerin "**öz benlik gelişimlerini ve özerklik kapasitelerini**" geliştirmek yoluyla "bireysel güçlenmelerini" sağlamaktır. Vakıf, bu genel amacı sağlarken, spesifik olarak gençlerin toplumsal, siyasal ve ekonomik katılımlarını artırmaya çalışır. Karar alıcı yapılarda yer almalarını sağlar. Bilgi ve beceri kapasitelerini artırarak özgüvenlerini geliştirir. Bu yolla çeşitli donanımlar elde eden gençlerin istihdam edilebilirliklerini artırır. Araştırma kapsamında tüm bu bileşenlerin ne oranda gerçekleştiğini gösteren soru ölçeği oluşturulmuştur. Bu ölçeğin hazırlanmasında "2010 TOG Etki Araştırması'nın bireysel etki kategorilerinden faydalanılmıştır.

Diğer hat, Vakfın yukarıda ifade edilen "**toplumsal barış**" vizyonuna giden yolda, gençlere farklılıklarla bir arada yaşama ve bir demokrasi kültürü kazandırmaktır. Bu kapsamda Vakıf gençlerin farklı kimliklere yalnızca hoşgörüle değil saygıyla yaklaşarak, farklılıklarla bir arada yaşamının ve birlikte hareket etmenin gücünü fark ettirmeye ve böylelikle de toplumsal barışı inşa etmeye çalışır. Türkiye'de yapılan birçok araştırma, çatışmaların gençler arasında en çok kültürel, dini, etnik ve en nihayetinde politik kimlik ayrışmalarından kaynaklandığını göstermektedir.<sup>1</sup> Bu anlamda Vakıf, vizyonuna giden yolda, bu kimlik çatışmalarının ortadan kaldırılmasını ve demokratik bir kültür kazanılmasını önceliklendirir. Kimlik çatışmalarının arka planında tarihsel, politik, güncel öğretiler ve konumlanışlar yer almaktadır.

<sup>1</sup> L. Neyzi (2001) "Object or Subject? The Paradox of 'Youth' in Turkey", International Journal of Middle East Studies (33).



Bu nedenle gençlerin konumlanışlarını analiz ederek, güncel çatışma alanlarını anlamlandırabiliriz. Bu noktada çatışma alanlarına çözüm üretmede TOG'un katkısının, bir arada yaşamaya ne kadar etki ettiği de bu araştırma kapsamında ele alınan konulardan biridir.

### Hipotez A: Gençleri güçlendirme

- ▶ Özgüven – öz benlik gelişimi
- ▶ Özerklik gelişimi – inisiyatif alma
- ▶ Sosyal uyum - işbirliği
- ▶ İstihdam edilebilirlik

### Hipotez B: Toplumsal barış ve dayanışmanın sağlanması

- ▶ Bir arada yaşam kültürü
- ▶ Farklılıklara saygı
- ▶ İnsan hakları ve demokrasi algısı
- ▶ Toplumsal cinsiyet algısı

Araştırma çerçevesini belirleyen bu iki hat, kolaylıkla birbirinden ayrıştırılabilir değildir ve aralarındaki güçlü bağıntıyı görmek önem taşımaktadır. Toplum Gönüllüleri Vakfı, *bireysel güçlenmeyi* yalnızca kişisel gelişim olarak anlamlandırmamakta ve faaliyetlerini yaklaşımsal kazanımları da içerecek geniş bir spektrumda dizayn etmektedir. Gençlerin öz benlik gelişimleri, bireysel güçlenmeleri ile toplumsal barışı sağlamak arasında, gözlenebilir, açıklanabilir bağıntılar mevcuttur. Bu anlamda araştırma tasarımı; gösterge, soru setleri, ölçüm mekanizmaları ve raporlama aşamalarında bu iki hattı birbirinden katı bir sınırla ayırmamış, bu iki temel sorunun birbiriyle konuşması sağlanmaya çalışılmıştır.

Bu araştırma, ön tasarımından, son raporlamasına kadar, yöntemsel olarak aşağıdaki soruları temel almaktadır:

- ▶ Kim(ler) değişiyor? Yaş, cinsiyet, cinsel yönelim, etnik kimlik, sosyo-ekonomik durum gençlerin değişimlerini nasıl etkiliyor?
- ▶ TOG'a farklı zamanlarda temas etmiş ya da TOG'un farklı etkinliklerinden faydalanmış gençler farklı değişimler gösteriyor mu ve bu değişimlerin boyutu nedir? TOG'un bu değişimdeki rolü nasıl tanımlanabilir?
- ▶ Nasıl ve ne yönde değişimler gerçekleşiyor?
- ▶ Beklenen (planlanan) değişimler dışında beklenmedik değişimler var mı?
- ▶ Beklenen ve beklenmeyen değişimler hangi oranda gerçekleşiyor?
- ▶ Bu değişimler hangi ölçüde bizim faaliyetlerimiz sonucunda ortaya çıkıyor?
- ▶ Farklı değişimlerin birbirlerine oranla önemleri nedir? Değişimlere öncelik analizi yapmak mümkün müdür?
- ▶ Hangi değişimler dikkate almamızı (onlardan sorumlu olmamızı) gerektirecek kadar önemlidir?

Araştırma kapsamında, tüm bu etki sorularının yanında, az sayıda soruda gençlerin "yaşam memnuniyetleri, bağımsızlık düzeyleri ve toplumsal katılımlarını" incelemektedir. Böylelikle Türkiye'deki genel gençlik durumu ile mukayese edebileceğimiz TOG'lu gençlerin farklılık ve benzerliklerini "sivil toplumun" genel etkisi bağlamında irdeleyebileceğiz.

## 3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırma nicel ve nitel verilere dayanan, betimleyici ve karşılaştırmalı bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Araştırmada nicel ve nitel yöntemler birlikte kullanılarak ve yer yer birbirleri için doğrulamaya olanak vererek veri toplanmıştır. Nicel veriler anket, nitel veriler ise yarı-yapılandırılmış odak görüşmelerle elde edilmiştir. Nitel veriler 20 odak grup görüşmesine katılan 120 kişi ve ek olarak gerçekleştirilen 3 derinlemesine mülakata katılan toplam 123 kişiyle gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmelerin değerlendirilmesinden oluşmaktadır. Nitel verilerin değerlendirilmesine ilişkin ön rapor 2018 yılında çıkarılmıştır. Bu değerlendirme raporundan çıkan temel başlıklar ve gençlerin kullandığı "ortak ve yaygın" ifadeler anket formunda geçerliliğinin ölçülmesi amacıyla soru ya da önermeye çevrilmiştir. Bu ara rapor ise sadece 'TOG Sosyal Etki Araştırması' çerçevesinde gerçekleştirilen "**anket çalışmasından**" elde edile nicel verilerin değerlendirilmesine ilişkindir.

### 3.1. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmaya TOG Vakfı'nda gönüllülük yapan gençler katılmıştır. Anket çalışmasının veri toplama süreci Aralık 2018'de başlamış olup Nisan 2019'da sona ermiştir. Anket çevrimiçi (online) olarak örgütlenmeler ile Facebook, WhatsApp gruplarında ve gönüllülerin kişisel mail adreslerine gönderilerek yaygınlaştırılmıştır. 56 sorudan oluşan anketin yaklaşık doldurulma süresi 30-35 dakikadır. Ankete 2762 kişi geri dönüş yapmasına rağmen eksiksiz dolduran 1509 kişinin anketi değerlendirilmeye alınmıştır.

### 3.2. Evrene ve Örnekleme İlişkin İstatistiksel Bilgiler

Araştırmada;

N (Temsil edilmek istenen toplam nüfus) = 10.000

n (Araştırmada kullanılan örnek büyüklüğü) = 1509

%99 güven seviyesinde, güven aralığı (hata payı): %3'dür.



### 3.3. Anket Soru Formunun Hazırlanması

Soru formu hazırlanırken, gençlik alanında yapılmış TOG ve TOG dışı araştırmaların soru setleri incelenmiş ve bazı sorular bu araştırmalar ile paralel şekilde kullanılmıştır. Araştırma soru setleri hazırlanıp uygulandıktan sonraki süreçte de farklı kurumlar tarafından yeni araştırma raporları paylaşıldığı görülmüştür. Yeni araştırma ölçeklerinde bulunan benzer sorular da kıyaslama yapılabilmesi amacıyla bu değerlendirme raporuna dahil edilmiştir. Bu araştırmalar şu şekildedir:

- ▶ 2010: TOG Etki Araştırması: Sivil Katılımın Sosyal ve Bireysel Gelişime Etkisi
- ▶ 2014: KONDA Türkiye’de Gençlerin Katılımı Araştırması
- ▶ 2015: Toplum Gönüllüsü Gençlerin Profili Araştırması
- ▶ 2016: Habitat Türkiye’de Gençlerin İyi Olma Hali Raporu
- ▶ 2018: British Council Next Generation Türkiye
- ▶ 2019: KONDA 10 Yılda Gençlerde Ne Değişti?
- ▶ 2019: Habitat Türkiye’de Gençlerin İyi Olma Hali Raporu II

Araştırma bulgularını diğer araştırma verileriyle karşılaştırmadaki temel amaç, genel evren içinde görülebilen, başka araştırmalarla karşılıklı doğrulanabilen (ya da yanlışlanabilen), tarihsel olarak izlenebilen, anlamlı ve bütünlüklü bir analiz gerçekleştirebilmektir.

Anketin, ilk 22 sorusu katılımcılara dair demografik bilgi edinmek amaçlı, diğer 34 soru ise sosyal etkinin farklı alanlarda ne ölçüde gerçekleşebildiği ile ilgilidir. Önceden de belirtildiği üzere araştırma kapsamında, Vakfın vizyonuna ulaşmada benimsediği misyonlar ve bunlar dahilinde yaptığı her türlü aktiviteler ile öncelikle gençlerde ve sonra toplumda hedeflediği değişimlere odaklanılmıştır.

## 4. KATILIMCILAR

### 4.1. Temel Demografik Bulgular

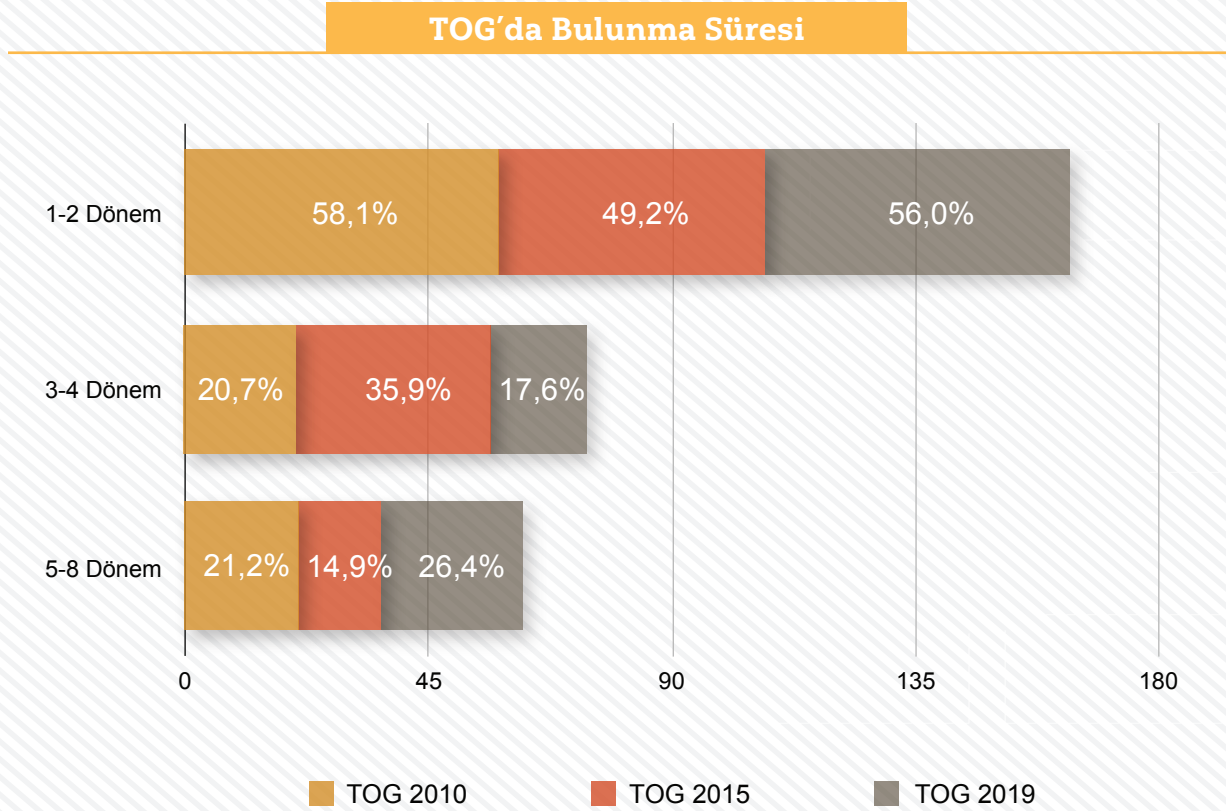
Anketin ilk bölümü temel demografik soruları içermektedir. Bu sorular gençlerin TOG'da bulunma süresi, yaşı, cinsiyeti, cinsiyet kimliği, cinsel yönelimi, etnik kimliği, yaşadığı yer, konuştuğu diller, sosyo-ekonomik durumu gibi bilgileri kapsamaktadır. Tüm cevaplar anonim olarak toplanmıştır. Bununla birlikte kişilerin demografik özellikleri ile ilgili sorular gençlerin *"neye maruz kaldıkları, hangi durumlardan nasıl etkilendikleri, kişisel ve toplumsal etiketlerin değişim düzeylerinde yarattığı farkları"* tespit etmemizi kolaylaştırmıştır.

#### 4.1.1. TOG'da Bulunma Süresi

Bu araştırmada TOG'da bulunma süreleri 3 kategoride değerlendirmeye alınmıştır: **(1) "Yeniler"**, TOG'la yeni tanışmış ve henüz 1-2 dönemdir gönüllülük yapanlar; **(2) "Ortancalar"**, 3-4 dönemdir aktif olanlar; **(3) "Eskiler"** 5-8 veya daha fazla dönem devam edenler olarak adlandırılmıştır. Gençlerin TOG'dan ve TOG'un faaliyetlerinden etkilenme düzeyleri TOG'da kalma süresine göre değişmektedir. TOG'da uzun yıllar gönüllülük yapanlar birçok faaliyete katılma ve TOG'un farklı alanlardaki güçlendirme mekanizmalarından faydalanma imkânı bulmaktadırlar. Bu nedenle "ortancalar"ın ve "eskiler"in değişim düzeyi daha fazla olmaktadır. Bununla birlikte "yeniler" TOG'un henüz çok az faaliyetine katılmış, çoğunlukla bir yerel örgütlenmede gönüllülük yapan ve ortancalar ve eskilere göre hareketlilik imkânlarından daha az faydalanabilmiş gençlerdir. Bu gençler aslında bu araştırma için bir "kontrol" grubu olarak da işlev görmektedir.

Yeniler, ortancalar ve eskiler kategorizasyonu 2010 ve 2015 yıllarındaki "TOG Etki ve TOG Profil" çalışmalarında kullanılmıştır.

Bu araştırmada katılımcılarının da yarısından fazlası TOG'la yeni tanışmış gençlerdir. Diğer yarının yaklaşık üçte birini (%17,6) TOG'da 3 -4 dönem boyunca gönüllü olanlar, yaklaşık üçte ikilik dilimini ise (%26,3) 5-8 dönemdir gönüllülük yapan, daha deneyimli gençler oluşturmaktadır.

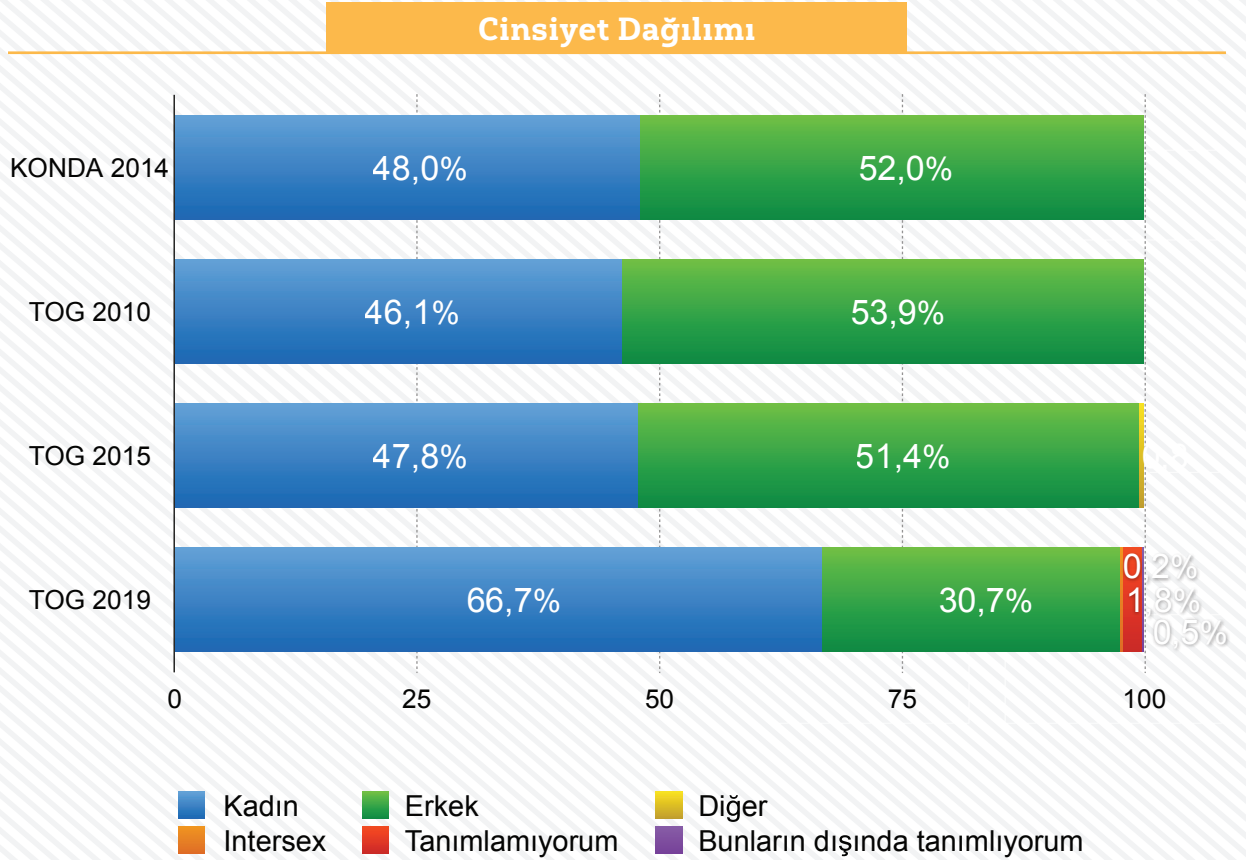




## 4.1.2. Cinsiyet

Anket çalışmasında cinsiyet sorusu 5 seçenekli bir formatta sorulmuştur. Buna göre katılımcıların %66,7'si cinsiyetini "Kadın", %30,6'sı "Erkek", %0,2'si "İntersex", %1,8'i "Tanımlamıyorum", %0,5'i "Bunların dışında tanımlıyorum" olarak belirtmiştir. Cinsiyet dağılımında kadınların daha fazla temsil edildiği görülmektedir. TOG'da gönüllü formları ve yerel topluluk bilgileri doğrultusunda TOG'da gönüllülük yapanların çoğunluğunun da kadın olduğu bilinmektedir. Bu sebeple anketi dolduranların çoğunluğunun kadın olması şaşırtıcı değildir.

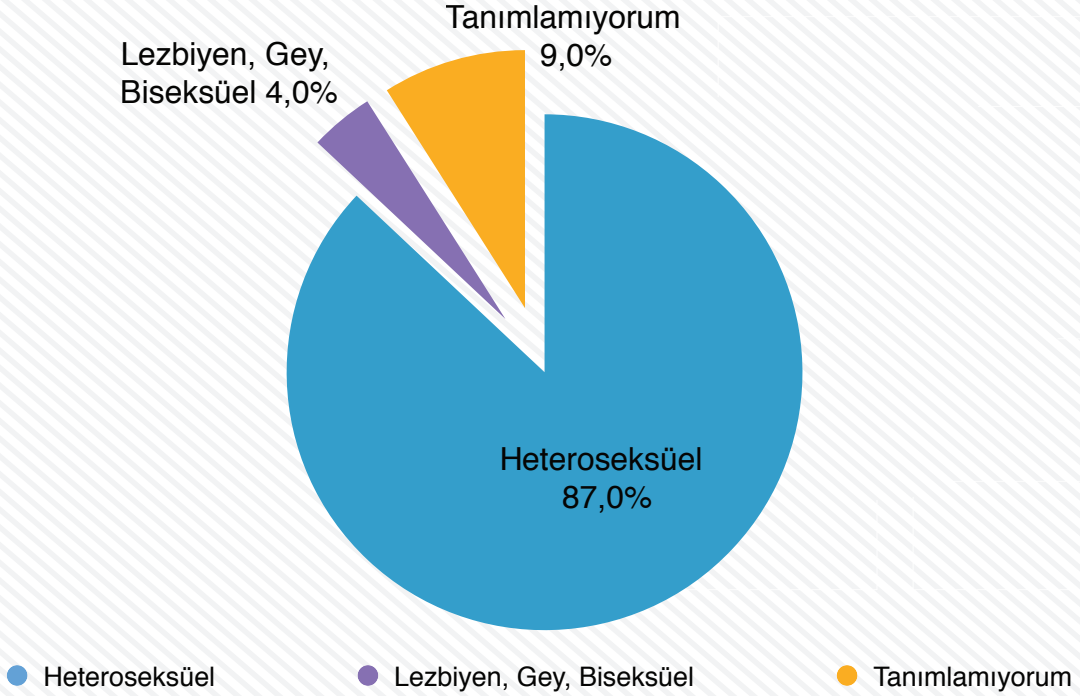
Bununla birlikte 2010 ve 2015 yıllarında yapılan çalışmalarda TOG'da gönüllülük yapan kadınların oranı erkeklerle hemen hemen eşittir. Son yıllardaki kadın gönüllülerin sayısındaki bu ciddi artış dikkate değerdir.



### 4.1.3. Cinsel Yönelim

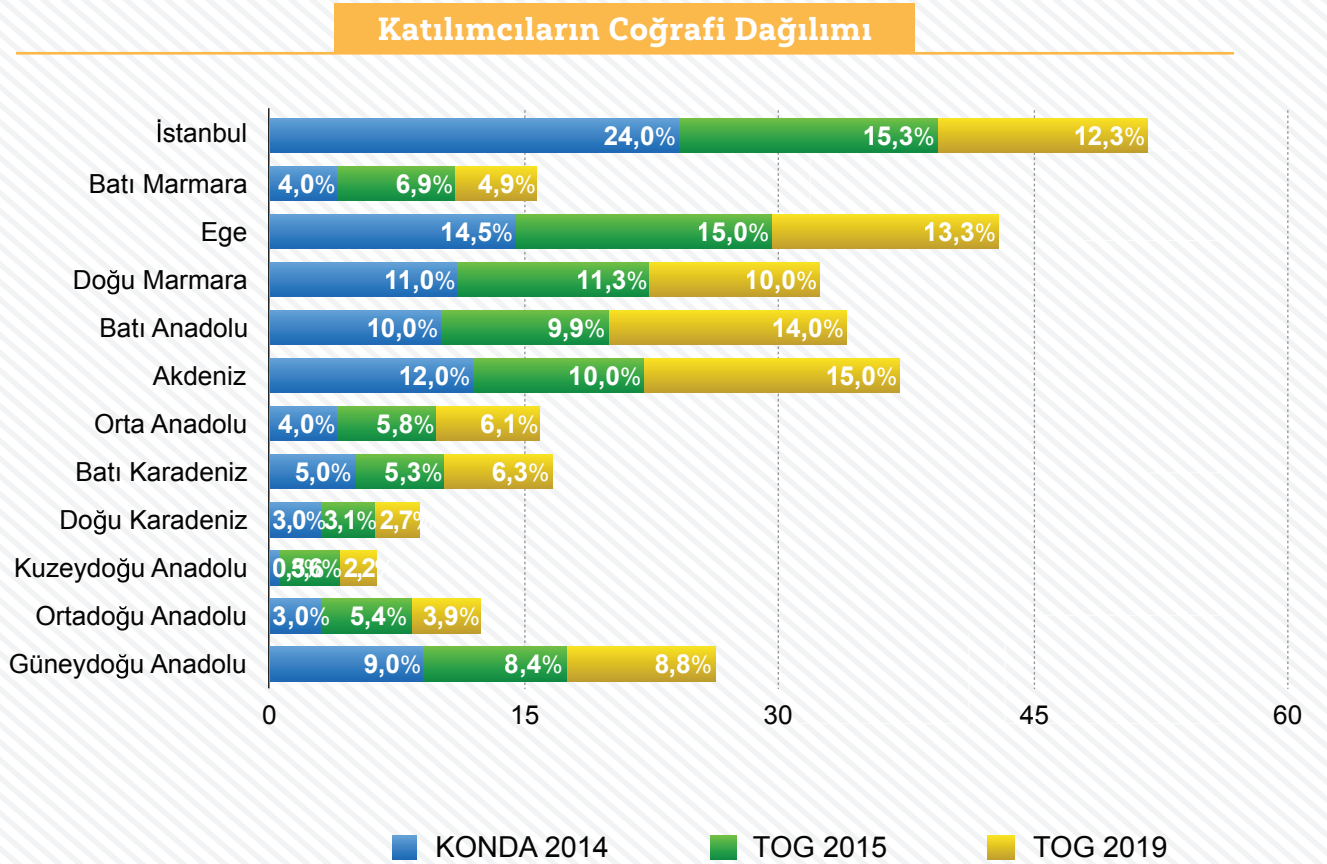
Cinsiyet ve cinsiyet kimliği kategorilerinde olduğu gibi cinsel yönelim kategorisi de gençlerin karşılaştıkları farklı zorlukları, engelleri ya da ayrımcılıkları anlamak için demografik bilgiler içerisinde sorulmuştur. Araştırmaya katılan gençlerin %13'ü kendini heteroseksüel kimliğin dışında tanımlamaktadır. Araştırmanın özellikle belirli aşamalarında gençlerin cinsel yönelimi ya da cinsiyet kimliği nedeniyle maruz kaldıkları ayrımcılıklar göze çarpmaktadır.

#### Cinsel Yönelim



#### 4.1.4. Katılımcıların Coğrafi Dağılımı

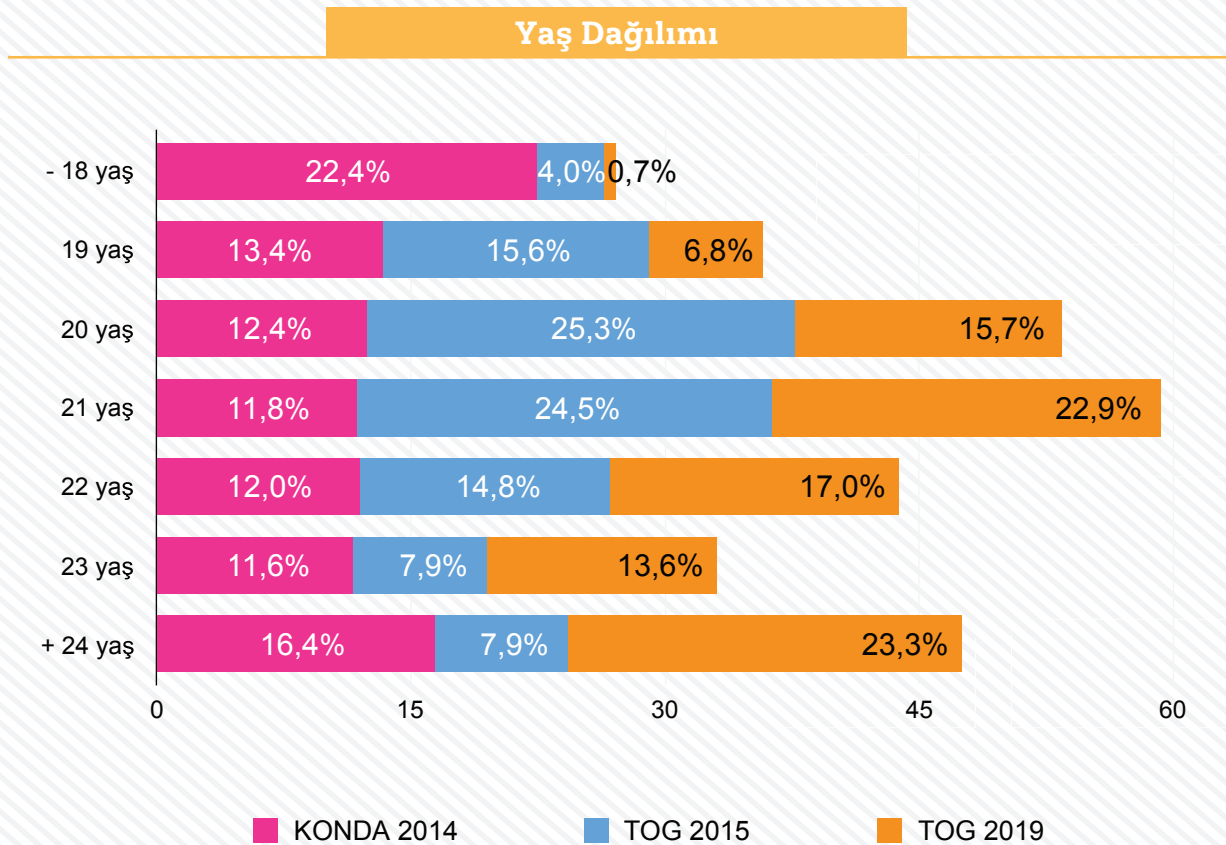
Araştırmaya katılan gençlerin coğrafi dağılımına bakıldığında nüfusu yoğunluğuna orantılı bir katılım gerçekleştiği görülmektedir. Bununla birlikte geçmiş yıllara oranla İstanbul'dan katılım daha azdır ve Batı Anadolu ve Akdeniz bölgelerinde katılımın arttığı tespit edilmektedir.





#### 4.1.5. Yaş Dağılımı

Katılımcıların yaş ortalaması 22 yıl 3 aydır. Bu araştırmanın katılımcıları arasında ne öğrenim hayatında ne istihdamda olan gençlerle birlikte mezun ve gönüllülüğe devam eden gençlerin yoğunluğu dikkat çekmekte ve bunun da genel katılımcı yaş ortalamasını geçtiğimiz yıllara oranla az da olsa arttırdığı görülmektedir (TOG Etki 2015, 20 yıl 10 ay).

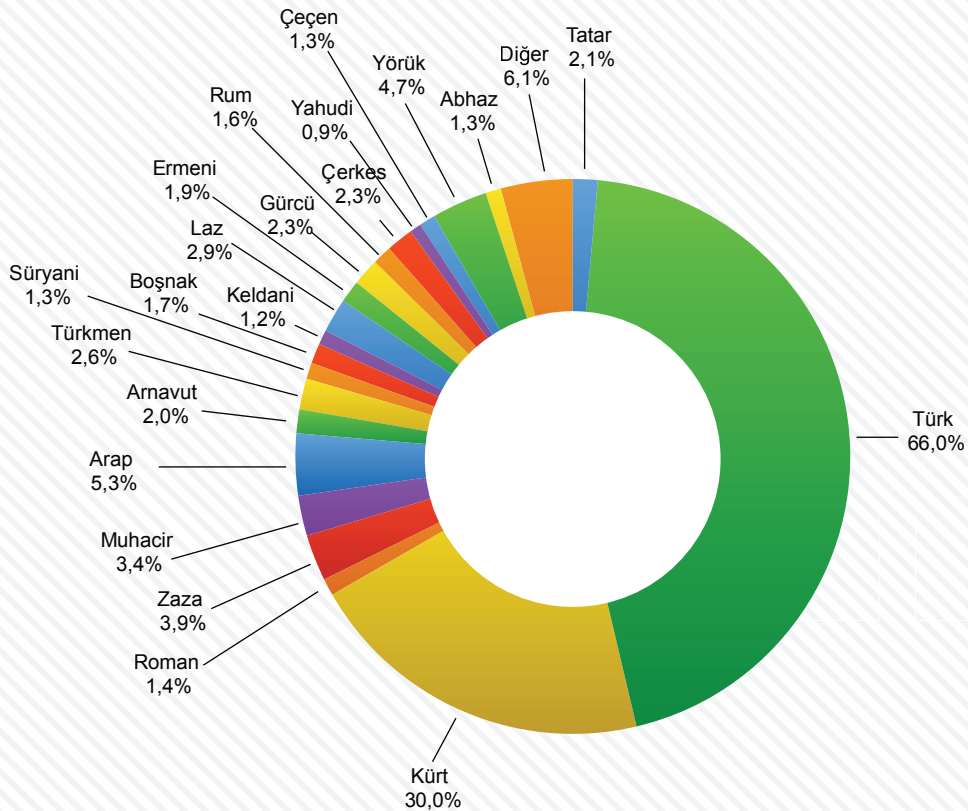


#### 4.1.6. Gönüllülerin Etnik Kimlikleri (%147,2)

Gönüllülerin etnik kimlik ve inançlarını öğrenmeye yönelik sorulan sorularda birden fazla seçenek işaretlemelerine izin verilmiştir. Soru katılımcının kendini "ne olarak bildiği" ya da "ne olarak hissettiği" şeklinde sorulmuştur. Böylelikle katılımcılar kendilerinin ait olduğu etnik ve dini kimlikleri özgürce seçebilme şansı edinebilmişlerdir. Birden fazla seçeneğin işaretlenmesi sonucunda toplam olarak işaretleme oranı %147,2 olmuştur ve diğer yüzdelikler bu oran baz alınarak hesap edilmiştir.

#### Gönüllülerin Etnik Kimlikleri

- Tatar
- Türk
- Kürt
- Roman
- Zaza
- Muhacir
- Arap
- Arnavut
- Türkmen
- Süryani
- Boşnak
- Keldani
- Laz
- Ermeni
- Gürcü
- Rum
- Çerkes
- Yahudi
- Çeçen
- Yörük
- Abhaz
- Diğer



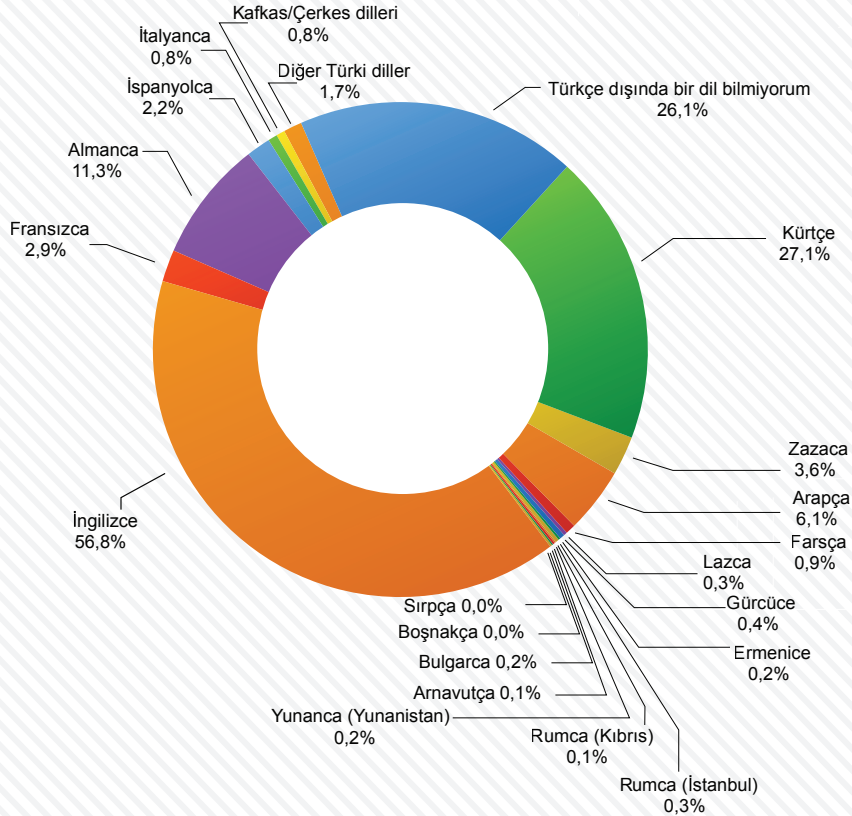
#### 4.1.7. Gönüllülerin Türkçe Dışında Bildikleri Diller (%142,8)

Gönüllülerin Türkçe dışında bildikleri dilleri öğrenmeye yönelik sorulan soruda birden fazla seçenek işaretlemelerine izin verilmiştir. İşaretlenen diller gönüllülerin ana dilleri veya yakın kültürlerle ilişki içinde öğrendikleri diller olabileceği gibi öğrenim, göç ya da farklı bir nedenle öğrendikleri diller de olabilir.

Katılımcıların yarısından çoğu (%56,8) İngilizce bildiğini ifade etmiştir. İngilizce dışında en çok bilindiği belirtilen Batı Avrupa dilleri sırasıyla Fransızca (%2,9), Almanca (%11,3), İspanyolca (%2,2) ve İtalyanca (%0,8)'dir.

#### Gönüllülerin Türkçe Dışında Bildikleri Diller

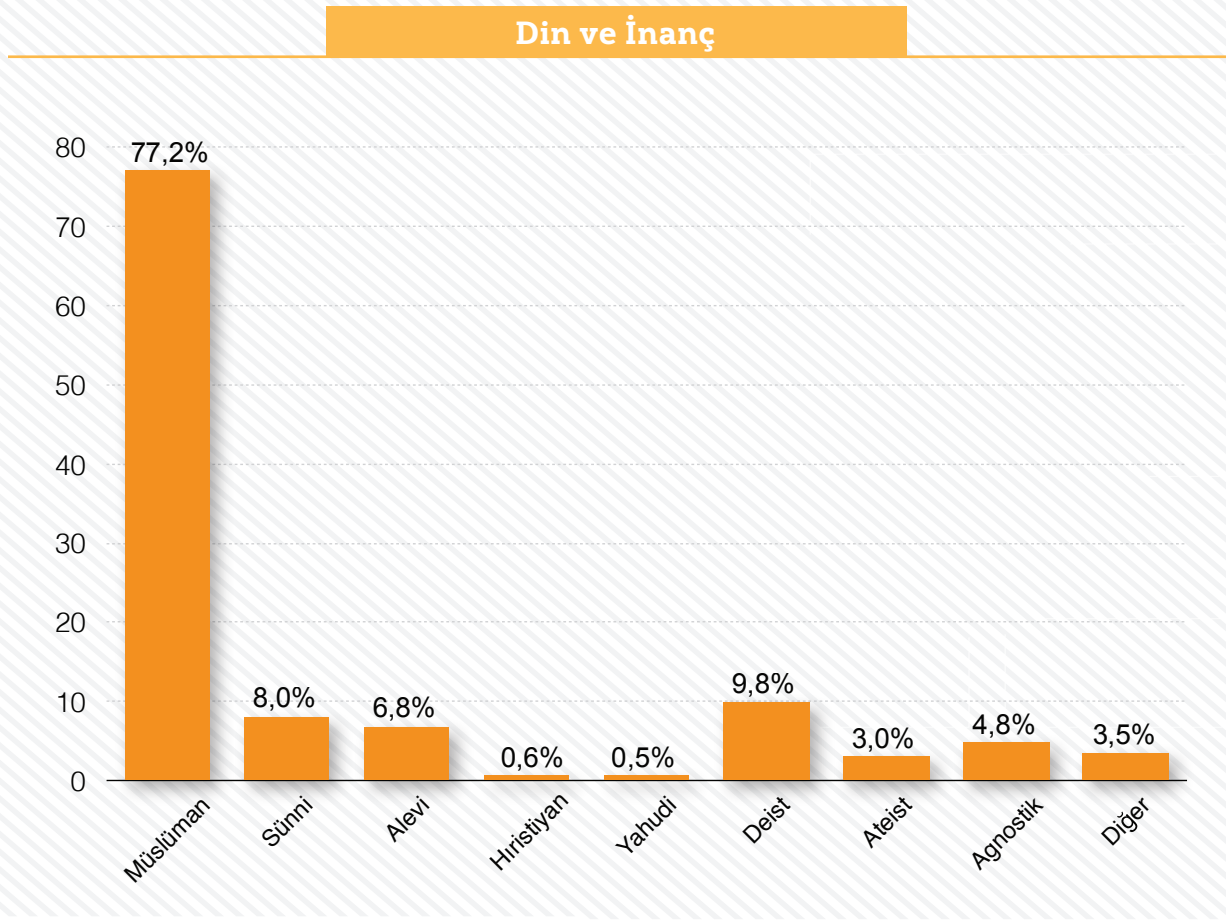
- Türkçe dışında bir dil bilmiyorum
- Lazca
- Yunanca (Yunanistan)
- İngilizce
- Kafkas/Çerkes dilleri
- Kürtçe
- Gürcüce
- Boşnakça
- Fransızca
- Diğer Türki diller
- Zazaca
- Ermenice
- Sırpça
- Almanca
- Arapça
- Rumca (İstanbul)
- Arnavutça
- İspanyolca
- Farsça
- Rumca (Kıbrıs)
- Bulgarca
- İtalyanca



#### 4.1.8. Din ve İnanç

Gönüllülere kendilerini ait hissettikleri inanç sorulduğunda %77,20'si kendisini Müslüman olarak tanımlamıştır. Bu oran geçtiğimiz yıllarla kıyaslandığında değişmemekle birlikte kendini "Deist" olarak tanımlayan gençlerin oranında bir artış görülmektedir. 2015 yılında yapılan TOG Araştırması'nda\* kendini "Deist" olarak tanımlayanların oranı %5,5 iken 2019 yılına gelindiğinde bu oran %9,8'e çıkmaktadır.

KONDA Araştırma Şirketi'nin 2019 yılında yaptığı gençlik araştırmasında\*\* ise son 10 yıl içerisinde kendini "dindar" olarak tanımlayan gençlerin oranı %8 düşmüş, "Ateist" olarak tanımlayanların oranı ise 2 kat artmıştır. Bu iki farklı araştırma birlikte değerlendirildiğinde gençlerin "Deizm ve Ateizme" yönelik bir ilgisi olduğu görülmektedir.

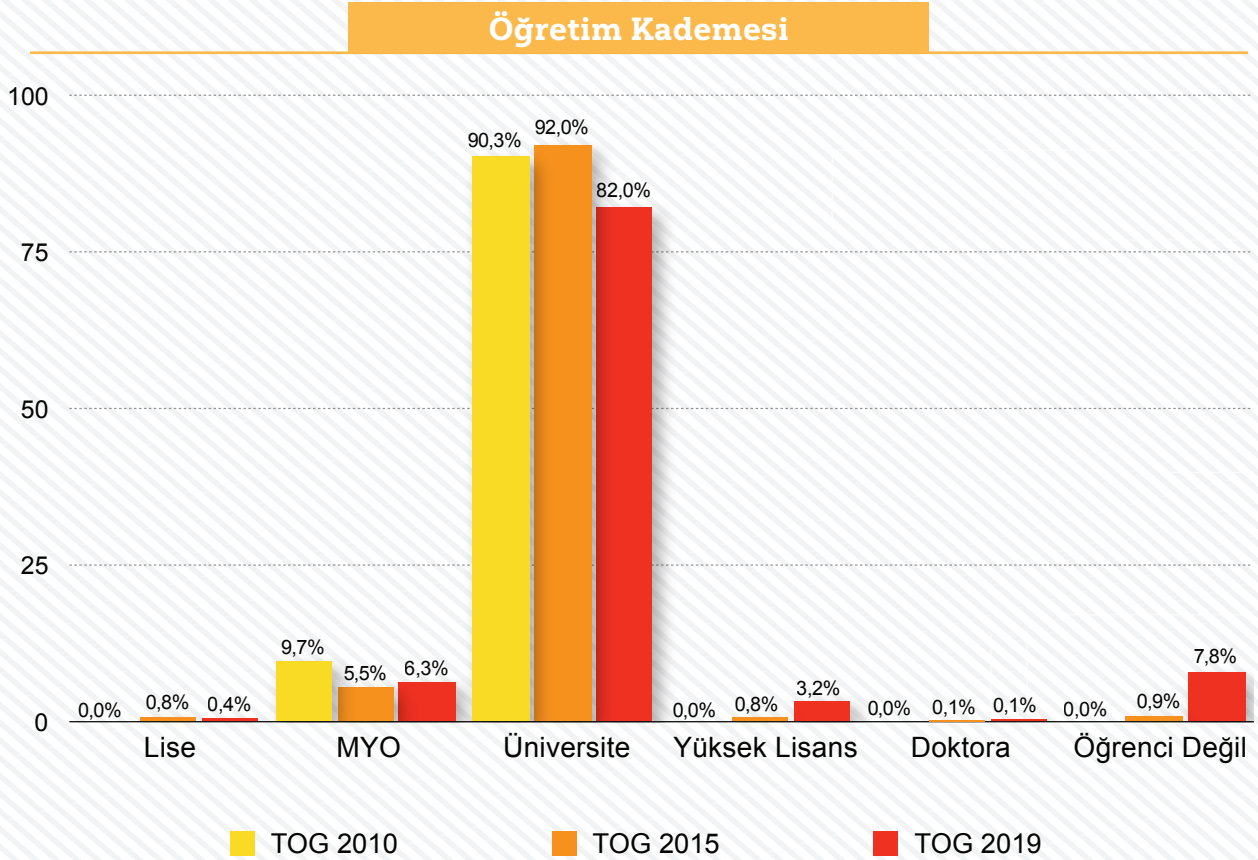


\* TOG. (2015). Toplum Gönüllüsü Gençlerin Profili. İstanbul: Alkan Matbaa

\*\* KONDA. (2019). 10 Yılda Gençlerde Ne Değişti? Erişim tarihi: 15.04.2019  
<https://interaktif.konda.com.tr/tr/HayatTarlari2018/#3rdPage/2>

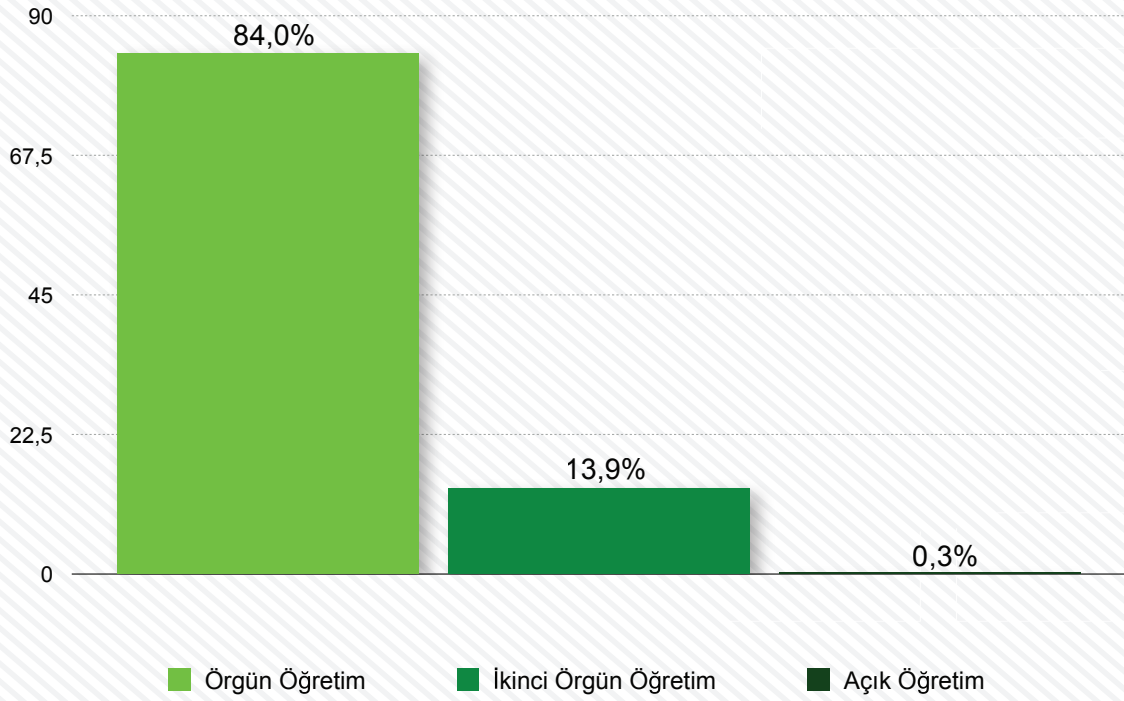
#### 4.1.9. Eğitim-Öğretim Bulguları

Gençler, büyük çoğunlukla (%82 oranında) 4 yıllık fakülte ve yüksek okullara devam etmektedir. Meslek Yüksek Okullarına devam edenlerin oranı ise %6,3'tür. Katılımcıların, %0,4'ü lise öğreniminde, %3'ü yüksek lisans öğreniminde, %0,1'i ise doktora öğreniminde bulunurken, %7,8'i ise araştırma sırasında öğrenci olmadığını belirtmiştir. Bu ilginç bir veridir. Çünkü bu gençler "Gençlik Merkez'lerinde gönüllülük yapan ya da mezun olan gönüllüler" değildir, öğrenim hayatının dışında kalmış gençleri temsil etmektedir. Bu oran Türkiye'de 'ne istihdamda ne de eğitim/öğrenimde' olan (Türkiye'de 2017 yılında 15-24 yaş arası insanların %24,2'si ne eğitimde ne de istihdamda yer alıyor) gençlerin yükselişiyle paralellik göstermektedir.

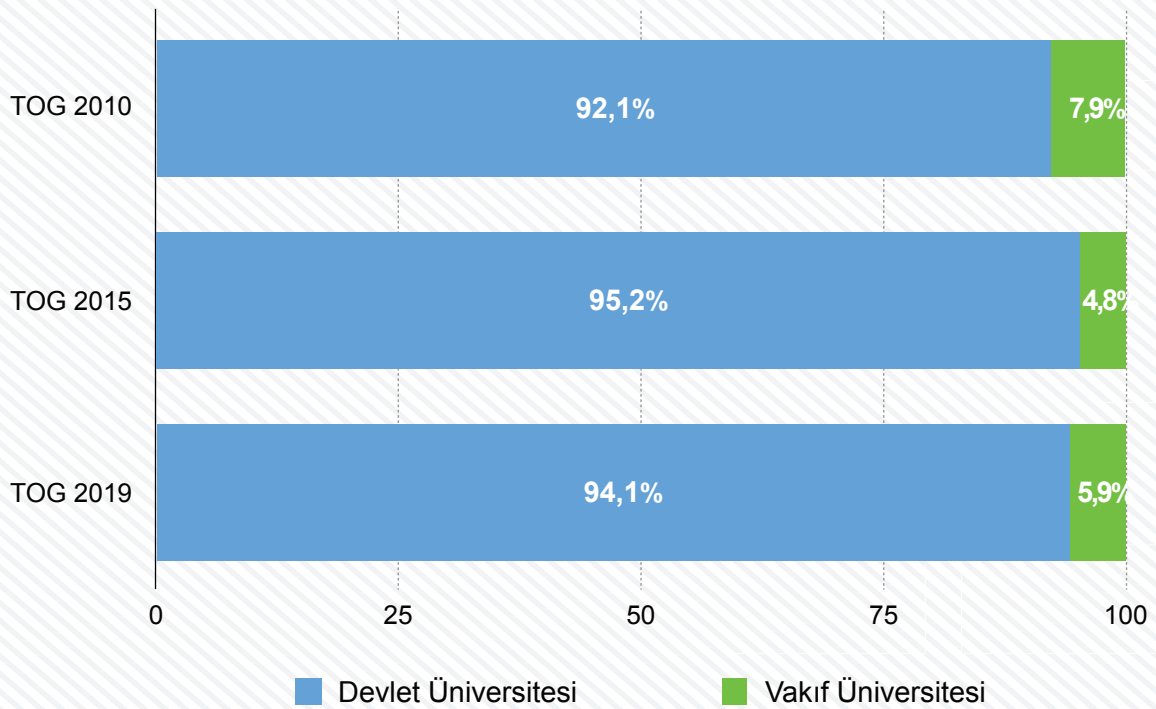




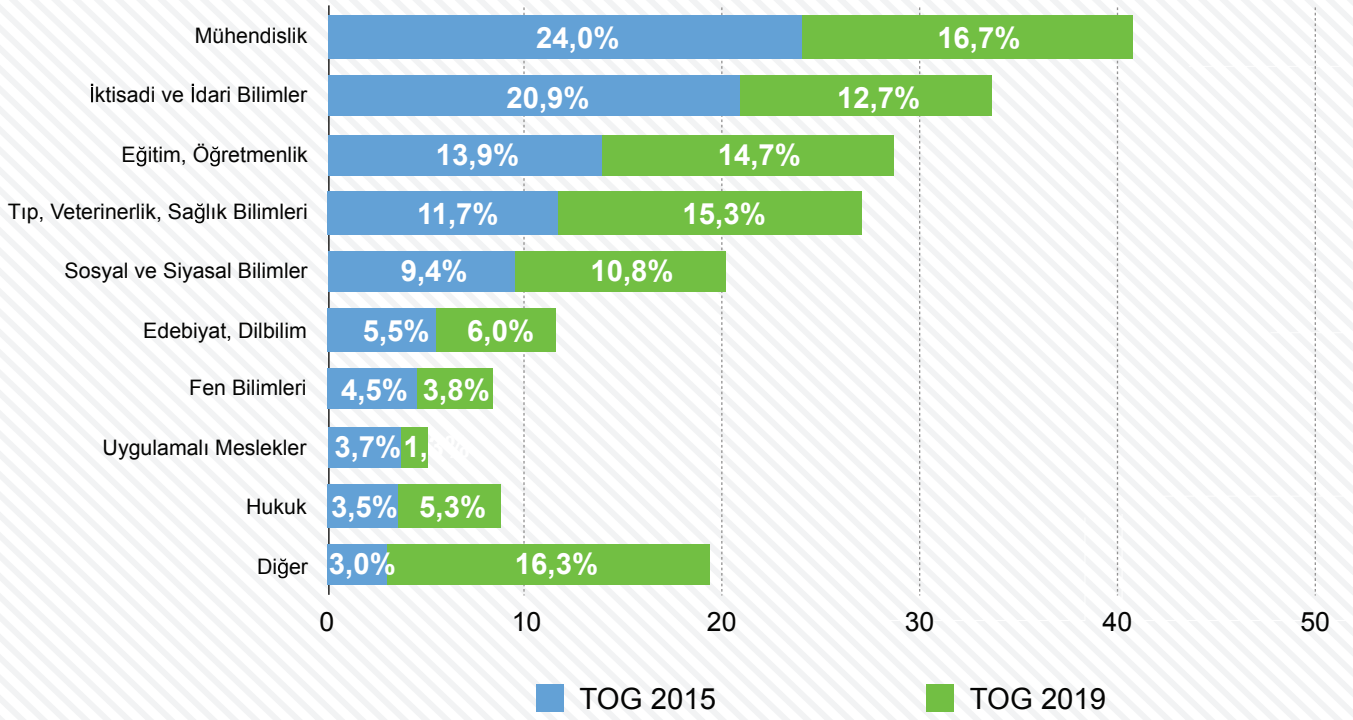
### Katılımcıların Öğretim Türü



### Üniversite Türü

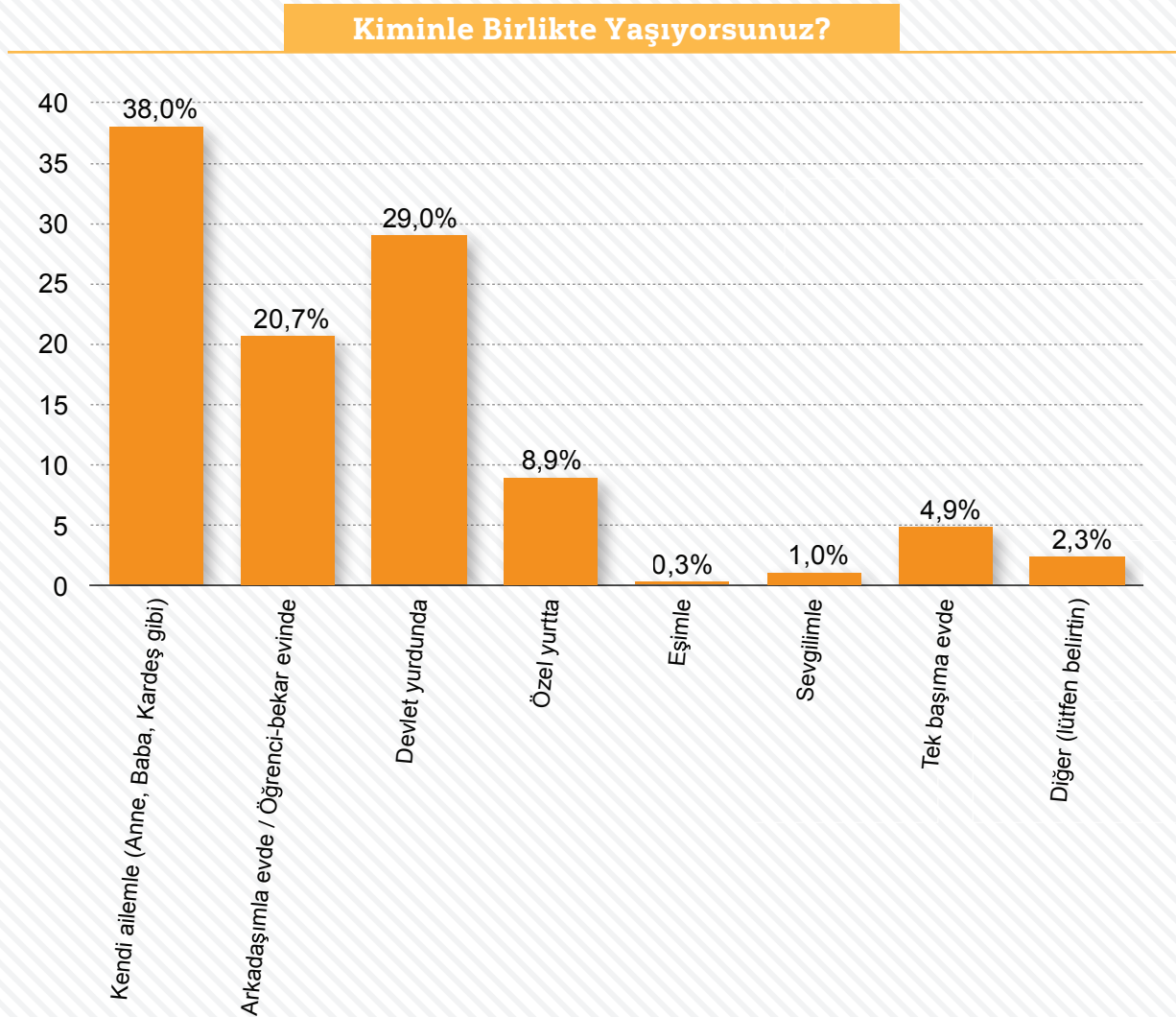


## Öğrenim Alanı



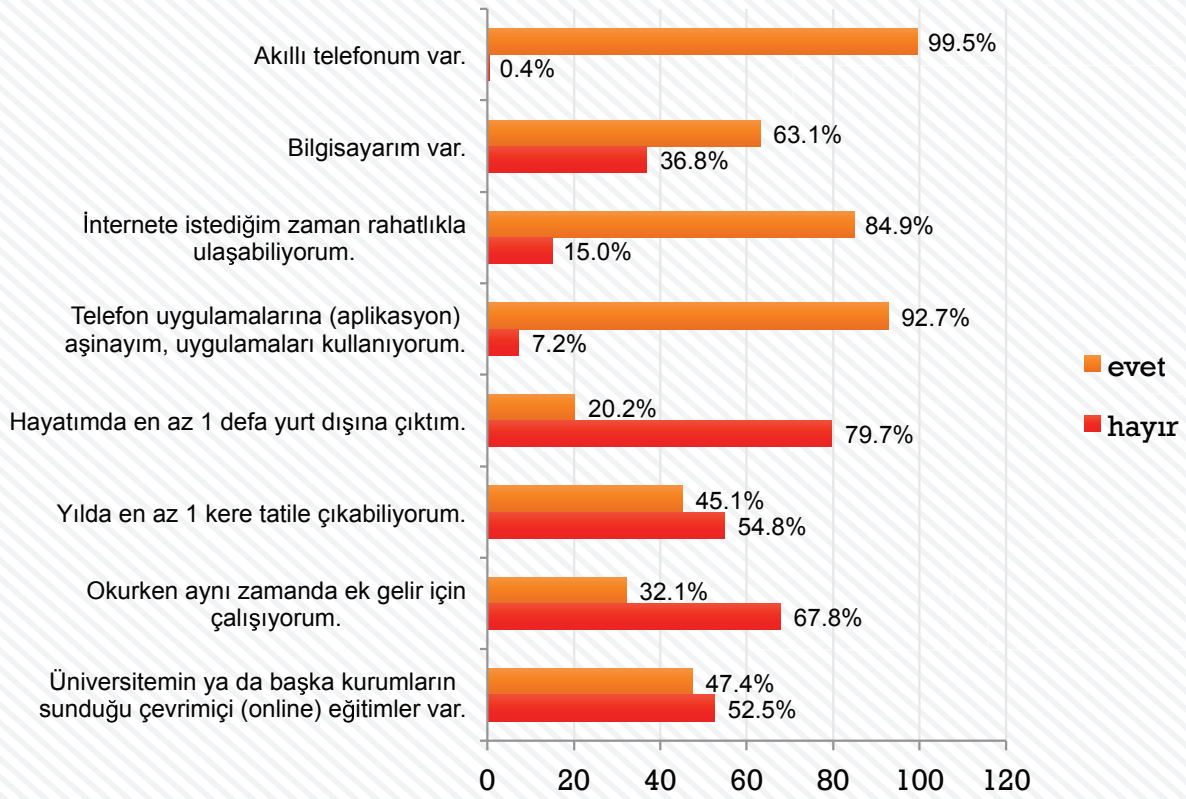
## 4.2. Bağımsızlık ve Sosyo-Ekonomik İmkân

Katılımcılar "Kiminle Birlikte Yaşıyorsunuz?" sorusuna en yüksek oranla aileyle birlikte cevabını vermiştir (%38). "Devlet yurdunda (%29), arkadaşlarımla (%20,7)" sırasıyla en yüksek oranda cevap alan yanıtlar olmuştur. Bu verilerden de anlaşıldığı gibi her 10 gençten 7'si ya ailesiyle ya da devlet yurdunda yaşamaktadır. Bu oran geçtiğimiz yıllarda yapılan araştırmalara göre ortalama %1-2 puan daha yüksektir.

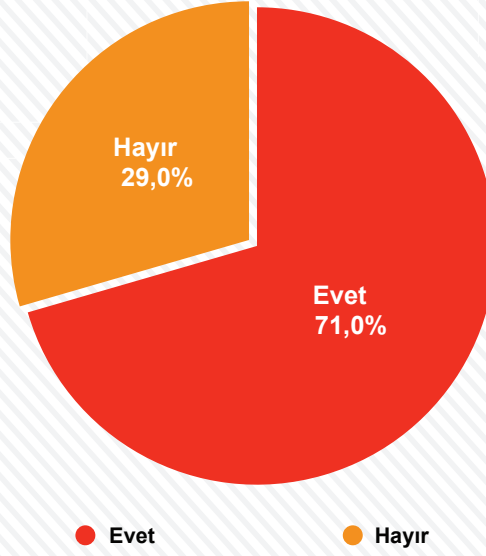
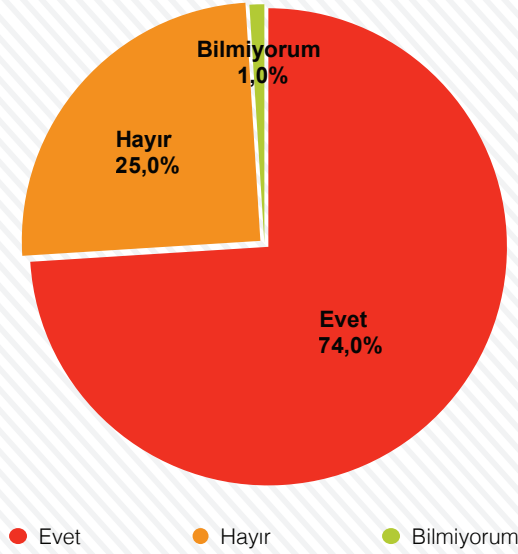


Anket çalışmasına katılan gençlerin neredeyse hepsi (%99,5) bir akıllı telefona sahip olduğunu belirtirken, kendine ait bilgisayarını olan gençlerin oranı %63,1'dir. İsteddiği zaman internete ulaşım oranı da oldukça yüksek orandadır (%85).

### Sosyo-Ekonomik Durum



Daha önce "Yurtdışına hiç çıktınız mı?" sorusuna gençler %79,7 oranından "Hayır" cevabını vermiştir. Diğer taraftan "İleride yurtdışında yaşamak istiyor musunuz?" sorusuna gençlerin %71'i "Evet" cevabını vermiştir. Bu oran 2019 yılında Habitat tarafından yürütülen Türkiye'de Gençlerin İyi Olma Hali Araştırması'ndaki\* bulguyla paraleldir.

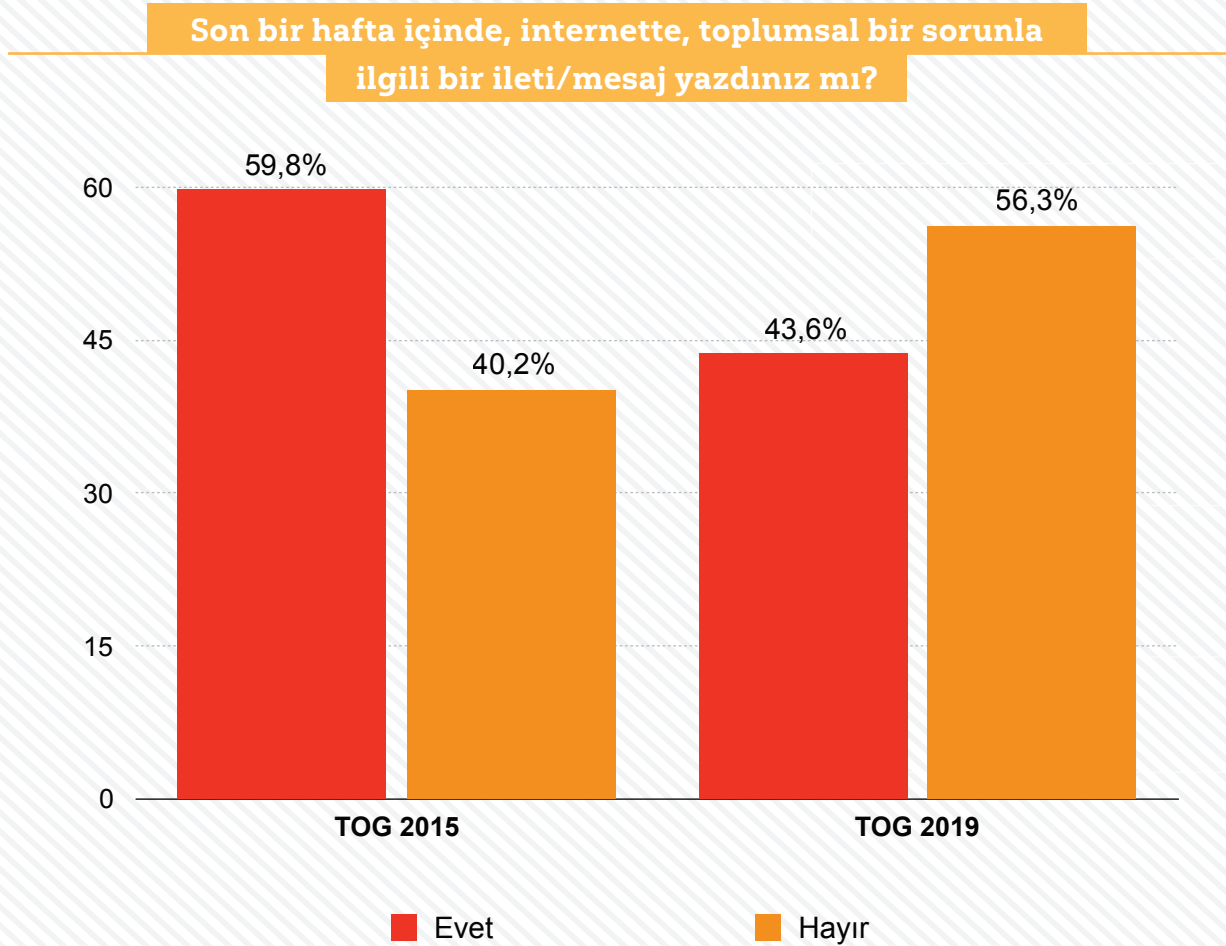
**TOG 2019****İleride yurtdışında yaşamak istiyor musunuz?****HABİTAT 2019****İleride yurtdışında yaşamak istiyor musunuz?**

TOG'lu gençlere ilişkin çarpıcı bulgulardan biri de gönüllü gençlerin okurken çalışıyor olanlarının sayısında bir düşüştür. Okurken ek gelir için çalışanların oranı %32,1'dir. Oysa ki bu oran "2015 TOG Profil Araştırması"nda gençlerin üçte ikisinin (%65,9) ek gelir elde etmek için bir işte çalışıyor olduğu yönündedir. Çalışma oranında yaşanan düşüşün 2 sebebi olduğunu düşünmekteyiz: (1) İşsizlik oranının yükselmesi; (2) gençlerin aileleri ile birlikte yaşama oranının yüksek oluşu.



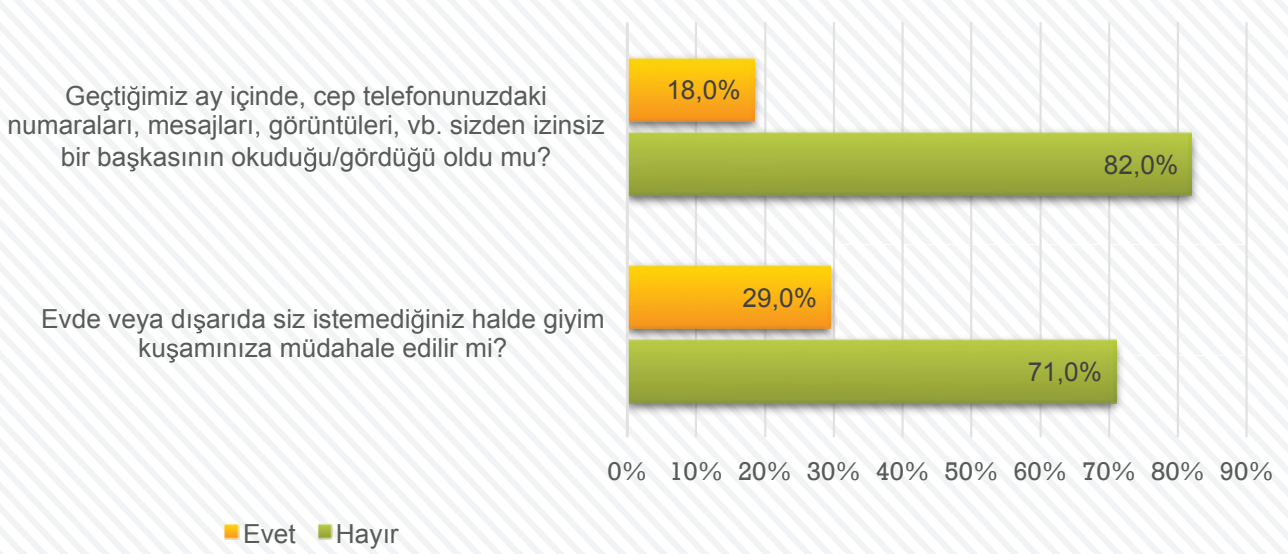
#### 4.2.1. Yaşam Memnuniyeti, Katılım ve Bağımsızlık Düzeyleri

Araştırmamız kapsamında gençlere yöneltilen “Son bir hafta içinde internette toplumsal bir sorun ile ilgili bir mesaj/ileti yazdınız mı?” sorusuna yanıt veren gençlerin %43,7’si son bir hafta içinde internette siyasi içerikli bir mesaj paylaştığını belirtirken, %56,3’ü böyle bir faaliyette bulunmadığını belirtmiştir. “Evet” cevabını verenlerin sayısı 2015 Araştırması verilerine göre hâlâ geridedir.

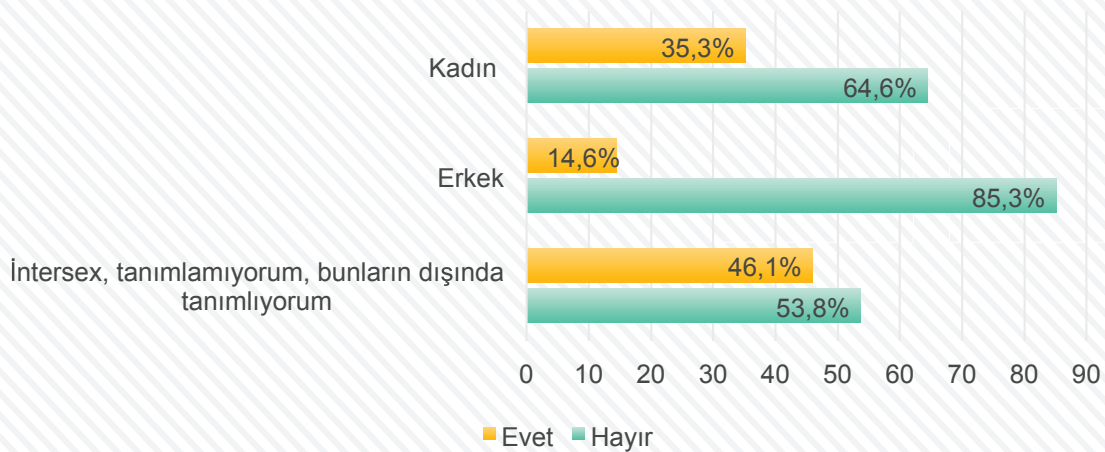


## 4.2.2. Kişisel Alana Müdahale

Gençlerin cep telefonlarının karıştırılma 2015 TOG Profil Araştırması'na kıyasla %7'lik azalma görülmesine rağmen, giyim kuşama müdahale oranlarında %4,7'lik bir artış gözlenmektedir. Cep telefonlarını karıştırma oranlarının azalması ümit verici olsa da her iki gruba da müdahale oranları çok yüksektir. TOG'lu gençlerin neredeyse dörtte birine giyim kuşamı konusunda müdahale edilmektedir.



### Evde ya da dışarıda siz istemediğiniz halde giyim kuşamınıza müdahale edilir mi?



Giyim kuşamına en çok müdahale edilenlerin genç kadınlar ve LGBTİ+'lar olduğu bu araştırmada ortaya çıkan bulgulardan biridir. Erkeklerin sadece %14'ü giyim kuşamına müdahale edildiğini ifade ederken, kadınların %35'i, LGBTİ+'ların ise %46'sı giyim kuşamına istemediği halde müdahale edildiğini belirtmektedir.

## 5. TOG'UN BİREYSEL GELİŞİME ETKİSİ

TOG'un gençler üzerinde yaratmak istediği en önemli etkilerden biri onların sorumluluk almasını teşvik etmektir. TOG, gençlerin topluma faydalı bir birey olmaları için sorumluluk alması gerektiği bilincini pekiştirmeye çalışır. Böylelikle, TOG'lu gençler yaşadıkları yerdeki bir toplumsal sorunu doğrudan kendileri tespit eder ve çözüm yollarını üretir. Bu süreçte Vakıf gençlerle özne-özne ilişkisi kurar, gençlere güvendiğini defalarca tekrar eder ve gençlerin karar mekanizmalarında yer almasını sağlar. Böylelikle gençlerin aktif yurttaşlığı desteklenir. Bu yaklaşım sayesinde, gençlerin kendilerine ve becerilerine dair güvenleri artar.

Bu araştırma kapsamında, TOG'lu gençlere "TOG'un gençlerin bireysel gelişimine" etkisini ölçmeye yarayacak çeşitli önermeler sorulmuştur. Gençlerin en fazla "katılıyorum" ve "çok katılıyorum" ifadesini kullandıkları önermeler "**sorumluluk**", "**özgüven**" ve "**katılım**" ile ilgili olmuştur.

Diğer taraftan, gençlerin "TOG'a hiç katılmamış olsam da bugün nasılsam yine öyle olurum" önermesine gençlerin verdikleri cevabın ağırlıklı ortalaması 2,6'dır. Gençler TOG'a geldikten sonra kendilerindeki değişimin farkındadır. Bu değişimin hangi alanlarda olduğu ise, aşağıdaki bölümlerde daha ayrıntılı olarak verilecektir.

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"TOG'a hiç katılmamış olsam da bugün nasılsam yine öyle olurum."	2,81	2,48	2,33

(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1: Hiç Geçerli Değil 5: Tamamen Geçerli)

## 5.1. Özgüven ve Özbenlik Gelişimi

Kişinin kendisine güvenini temsil eden "özgüven" kavramı, kişinin kimliğine, bedenine ve becerilerine yönelik iyi hissetmesi; böylelikle kendisi ve çevresiyle barışık olması anlamına gelmektedir.

Gençler, TOG'da gönüllük yapmaya başladıktan sonra bilgi/beceri ve tutum değişikliği yaşamaktadırlar. Gençlerin %72,3'ü TOG'dan sonra daha çok sorumluluk almaya başladığını belirtmiştir. Bu oran TOG'da kalış süreleri arttıkça da artmaktadır. Bununla bağlantılı olarak toplumsal konularla ilgili sorumluluk aldıkça, "kendimi işe yarar hissetmeye başladım" diyenlerin oranı da %72,1'dir.

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"TOG'dan sonra, daha çok sorumluluk almaya başladım."	%66,6	%78,5	%82,3
"TOG'dan sonra, kendimi daha işe yarar hissetmeye başladım."	%66,9	%78,9	%77,7

\*Evet diyenlerin yüzdesi.

Gençlerin toplumsal konularda sosyal sorumluluk projeleri üretmesi, kendilerini daha "işe yarar hissetmelerine" katkı sağlamıştır. Bu iyi hissetme hali, kendilerine güvenlerini de arttırmıştır. Geçmiş yıllarda yaptığımız araştırmalarda da, gençler toplum tarafından sıklıkla, genç olmaktan ötürü, "güvenilmez, değer verilmeyen, dikkate alınmayan" bir grup olarak algılanmaktan memnun olmadıklarını dile getirmiştir. Kendilerine olan güveni yeniden gönüllülük yaparak inşa etmeleri, özgüvenlerine olumlu katkı yapmaktadır.

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"TOG'a katıldığımdan bu yana kendime güvenim arttı."	3,6	3,9	3,9

(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum - 5: Tamamen katılıyorum)

Diğer taraftan TOG'daki gönüllülük süreçleri gençlerin "özbenlik" gelişimlerine de katkıda bulunmaktadır. Özbenlik, yani; kendini yeterli ve etkin hissetme duygusu, gençlerin projelerinin somut sonuçlara ulaştığını gördüklerinde daha da pekişmektedir. Gençlerin "TOG'da yaptığım projelerin gerçekten somut sonuçlara ulaştığını görüyorum" önermesine verdikleri cevabın ağırlıklı ortalaması, 3,8'dir. Gençlerin TOG'da kalma süreleri arttıkça bu oran artmaktadır.

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"TOG'da yaptığım projelerin gerçekten somut sonuçlara ulaştığını görüyorum."	3,8	3,9	4

(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum - 5: Tamamen katılıyorum)

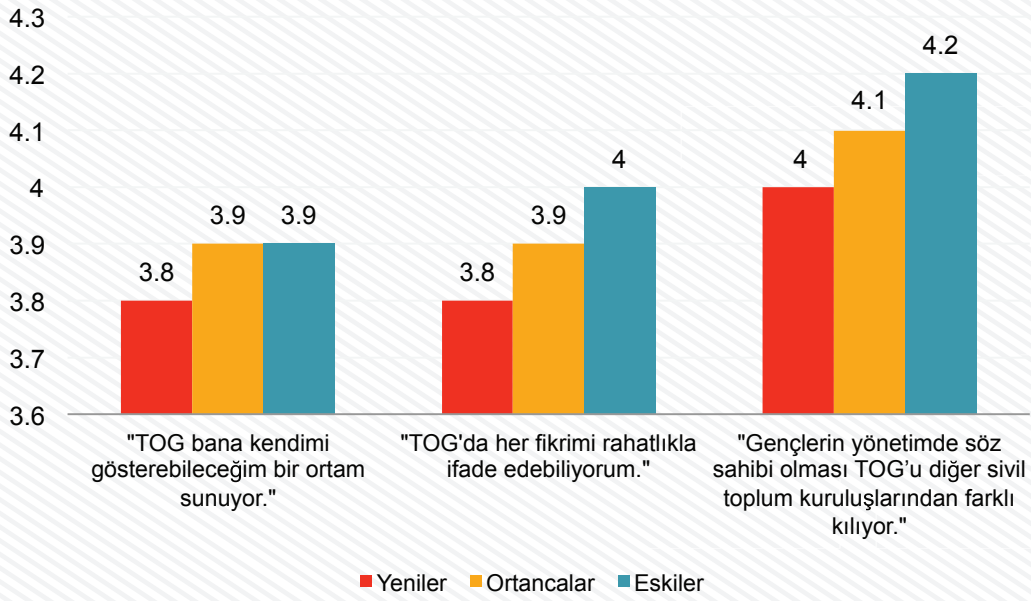
## 5.2. Özerklik Gelişimi ve İnisiyatif Alma

"Özerklik" kavramı bağımsız olma durumu ya da kendi kendini yönetme anlamına gelmektedir. Türkiye'de gençlerin kendi yaşamları ile ilgili kararları özgürce alabilmeleri her zaman mümkün ol(a)mayabilmektedir. Bu duruma sebep olan iki önemli faktör bulunmaktadır: Birincisi gençlerin ekonomik olarak kendilerine yetecek düzeyde bir gelir kaynaklarının olmaması, yani maddi imkânsızlıklar; ikincisi ise kültürel olarak aile bağlarının güçlü olması, yani alacakları kararlarda duygusal ilişkilerin güçlü olmasından dolayı ailelerin taleplerine öncelik vermeleri. Her iki faktör de gençlerin aileleri ile bağlarının çok kuvvetli olmasına sebep olmaktadır. Bu kuvvetli bağlar, gençler üzerinde bir baskı oluşturmakta, gençlerin kendi kararlarını bağımsız bir şekilde verebilmelerini uzun süre engellemektedir. Bu sebeple gençler bağımsız olmak için büyük bir çaba harcamakta ve kendi yaşamları ile ilgili kararları kendileri alamamaktadır. Bu bağımsızlık arayışı ise genel olarak "özerklik"lerini çok geç kazanmalarına neden olmaktadır.

Gönüllülük süreçleri boyunca gençler birer aktör olarak tüm süreçlere dahil edilirler. Yönetim Kurulunda da gençlerin bulunması gençlerin diğer gençlik STK'larından TOG'un ayrıştığını düşündüğü en önemli özelliklerden bir tanesidir.



Diğer taraftan ihtiyaçları, fikirleri, taleplerini dile getirebilecekleri yerel/ulusal toplantılar gençlerin kendilerini ifade edebilecekleri alanların en önemlileridir. "TOG bana kendimi gösterebileceğim bir ortam sunuyor" önermesine katılan gençlerin ağırlıklı ortalaması oldukça yüksektir. Bu oran TOG'da kalış süreleri artıkça 0,1 puan artmaktadır. Bu toplantılarda TOG'a yeni gelen gençler "her fikrimi rahatlıkla ifade edebiliyorum" önermesine 3,8 ortalama puan ile katılırken, bu oran kalış süresine göre artış sergilemektedir.



(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum - 5: Tamamen katılıyorum)

Gençlerin, TOG'da gönüllülük süreçleri, kendi üniversite/kulüp ve topluluklarında, yerel sorunlara çözüm arayışları ve bununla ilgili bir sosyal sorumluluk projesi üretmeleri ile başlıyor. Her adıma kendileri karar veriyor ve uyguluyorlar. Vakıf çalışanları, akademik danışmanları ve diğer yetişkinler gençleri desteklemek amaçlı yanlarında bulunuyor. Böylelikle daha önce kendi başlarına sorumluluk almamış gençler Vakıf'ta bunu deneyimlemiş oluyor. "TOG bana, bir genç olarak, kendi başıma sorumluluk üstlenebileceğimi gösterdi" önermesine gençlerin verdikleri cevapların ağırlık ortalaması 4 puan değerindedir.

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"TOG bana, bir genç olarak, kendi başıma sorumluluk üstlenebileceğimi gösterdi."	3,9	4,1	4,1

(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum - 5: Tamamen katılıyorum)

KONDA (2014) araştırmasının verilerine göre her on gençten biri, bir sorunla ilgili bir devlet kurumuna şikâyet iletmektedir. Yaş ilerledikçe şikâyette bulunanların sayısı artıyor. Gelir düzeyi biraz daha yüksek olanlar biraz daha fazla şikâyette bulunuyor. Öğrencilerin arasında, en fazla şikâyette bulunanlar üniversite öğrencileri. En çok, siyasi parti üyesi veya gönüllüsü olanlar bir devlet kurumuna şikâyette bulunmakta (%25). STK üyeliği de yürüyüş ve internet aktivizmi gibi, devlet kurumlarına şikâyet ileme oranını artıyor. Bir STK'ya üye olmayanların %7'si, onların ise %16'sı şikâyet iletmekte (s. 59).<sup>2</sup> TOG'lu gençlerde ise "Bulduğum şehirde değiştirmek istediğim sorunların çözümü için kendi yerelimdeki insanları/kurumları harekete geçirebiliyorum" önermesine ise "geçerli ve tamamen geçerli" diyenlerin oranı %46,2. Bu oran TOG'da bulunma süreleri arttıkça yükselmektedir.

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"Bulduğum şehirde değiştirmek istediğim sorunların çözümü için kendi yerelimdeki insanları/kurumları harekete geçirebiliyorum."	3,26	3,38	3,6

(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1: Hiç Geçerli Değil 5: Tamamen Geçerli)

### 5.3. Sosyal Uyum ve İşbirliği

"Sosyal Uyum", farkındalıklara saygı ilkesi temelinde Toplum Gönüllüleri Vakfı'nın en değer verdiği kavramlardan bir tanesidir. Gençler, insan hakları çerçevesinde "farklılıklarla bir arada yaşam" temalı birçok etkinlik/eğitim/toplantıya katılarak birbirlerinin her türlü farklılığına saygılı olarak birlikte yaşamaları için teşvik edilirler. Toplumsal çatışmaların çıkmaması için diyalog halinde olmak ve iletişim içerisinde olmayı desteklemek gereklidir. Bu sebeple "farklılıklara saygı ve ekip çalışması" TOG Vakıf ilkelerinin olmazsa olmazıdır.

Araştırmamız kapsamında "TOG'da, daha önce bir arada olamayacağımı zannettiğim insanlarla yan yana bulunabiliyorum" önermesine verdikleri cevapların ağırlıklı ortalaması 3,7'dir. Gençlerin farklı kimliklerle birlikte gönüllülük yapma motivasyonları TOG'da kalış zamanı arttıkça da artmaktadır. Sosyal uyum başlığı ile ilgili olan diğer önermeler "Toplumsal Barış Algısı" başlığı altında tartışılmaktadır.

<sup>2</sup> KONDA Araştırma ve Danışmanlık. (2014). Türkiye'de Gençlerin Katılımı Şebeke Gençlerin Katılım Projesi Kitapları No: 3. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"TOG'da, daha önce bir arada olamayacağımı zannettiğim insanlarla yan yana bulunabiliyorum."	3,7	3,8	3,9

(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum – 5: Tamamen katılıyorum)

"Ekip çalışması" Toplum Gönüllüleri Vakfı içerisinde gençlerin en fazla öğrendiklerini ifade ettikleri ilkedir. Ekip çalışması, bir çalışmayı gerçekleştirirken sadece işin sonucuna odaklanmayıp ekipteki her bireyin gelişimini gözetmek, gençlerin ortak karar alma becerilerini kolektif bilinci pekiştirmek anlamına gelmektedir. Gençlerin gönüllülük süreçleri arttıkça "ekip çalışmasını" öğrenme oranları da artmaktadır.

TOG'a geldikten sonra öğrendim:	
Ekip çalışmasını	%61,1

TOG'a geldikten sonra öğrendim:	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
Ekip çalışmasını	%56,3	%65,4	%71,7

## 5.4. İstihdam Edilebilirlik

Araştırmamızın anket çalışması kapsamında, gönüllülük faaliyetlerinin gençlerin istihdam edilebilirliklerine ne ölçüde katkı sağladığına yönelik sorular da sorulmuştur. Türkiye'de genç işsizliği oranları oldukça yüksektir. TÜİK 2019 işgücü istatistiklerine göre, genç işsizliği, %20,8'dir.<sup>3</sup> Bu oldukça yüksek bir orandır.

TOG'daki gönüllülük faaliyetleri, gençlerin istihdam edilebilirliklerini arttırmada, eğitim dışında kazandıkları ya da kazanabilecekleri bilgi ve becerilerden farklı bir alternatif sunmaktadır. Gençler, Vakıf içerisinde edindikleri bu bilgi ve beceriyi de iş yaşamlarına aktarabileceklerini ifade etmektedirler.

<sup>3</sup> TÜİK, Haber Bülteni: İstatistiklerle Gençlik. (2018, Sayı: 27598). Erişim tarihi 21 Haziran, 2019, <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=27598>

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"TOG'da başka şekilde kazanamayacağım pek çok pratik beceri kazandım."	3,3	3,7	3,8

(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum – 5: Tamamen katılıyorum)

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"TOG'daki deneyimlerimi ileride çalışma hayatıma aktarabileceğime inanıyorum."	4,01	4,15	4,11

(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1: Hiç Geçerli Değil 5: Tamamen Geçerli)

İş hayatında gençlere kolaylık sağlayacak beceriler içerisinde "toplantı yönetme ve kolaylaştırıcılık" gençlerin gönüllülük süreçlerinde en fazla oranla (%54,1) kazandıklarını belirttiği beceri olmuştur. Bu beceriyi takiben "sunum hazırlama ve insanlara sunma becerisi (%45,2), insanları ikna etme becerisi (%43,2) ve bilgisayar kullanma becerisi (%10)" gibi becerileri gençler, gönüllülük süreçlerinde daha da geliştirmişlerdir. Becerilerin gönüllülük süreleri arttıkça daha gelişmesi oldukça olumlu bir göstergedir. Diğer taraftan "bilgisayar becerilerinin" geliştiğini söyleyen gençlerin oranı diğer becerilere oranla oldukça düşüktür. Bu durum, gençlerin gönüllülük öncesi var olan bilgisayar becerilerini, gönüllülük süreçleri boyunca çok az ölçüde geliştirebildiklerinin göstergesi olabilmektedir. "Çevrimiçi araçları" gönüllülerin daha fazla kullanmasının amaçlandığı yeni dönemde, gençlerin bilgisayar becerilerinin daha da geliştirilmesi gündeme alınmalıdır.

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"TOG'dan sonra bilgisayar kullanma becerilerim arttı."	%6,8	%12,6	%17,6
"TOG'dan sonra insanları ikna etme becerim gelişti."	%33,1	%54,7	%59
"TOG'dan sonra toplantı yönetme, kolaylaştırma becerilerim gelişti."	%40	%67,8	%82,3
"TOG'dan sonra sunum hazırlama ve insanlara sunma becerilerim gelişti."	%34,3	%55,1	%68,1

\*Evet diyenlerin yüzdesi

## 6. TOG'UN TOPLUMSAL BARIŞ ALGISINA KATKISI

TOG'un temel ilkelerinden biri "farklıklara saygı"dır ve hiç şüphesiz ki yaptığı tüm çalışmaların temelinde bu ilke yatmaktadır. TOG gençlerin sosyal sorumluluk projeleriyle birlikte üretmelerini sağlarken, farklı gençlik gruplarının birbirleriyle tanışmaları yoluyla da aralarındaki olası çatışma alanlarını ortadan kaldırmayı hedefler. Başka bir ifadeyle gençlerin farklı kültürleri ve kimlikleri tanınmasıyla, birbirlerinden öğrenerek ve üreterek barış içerisinde yaşamaları hedeflenir.

TOG, birlikte yaşama idealinin, demokrasi ve insan hakları temelinde ortak bir yaşamın kurulmasıyla mümkün olabileceğine inanmaktadır. Bunun için gençlerin özellikle demokrasi ve insan hakları konularında bilgi ve pratik edinmesine çalışır. TOG'da hem yerel gençlik grup/topluluk/kulüplerinde hem de Yönetim Kurulu'nda gençler demokrasiyi deneyimler. Bununla birlikte TOG gençlerle metodoloji ve yaklaşım olarak özne-özne ilişkisini benimser. Gençler de bu yaklaşımı bizzat deneyimler, aynı zamanda eğitimler ve atölyeler yoluyla da bilgi ve beceri bakımından güçlenirler.

### 6.1. Farklı Kimliklerle Birlikte Yaşam

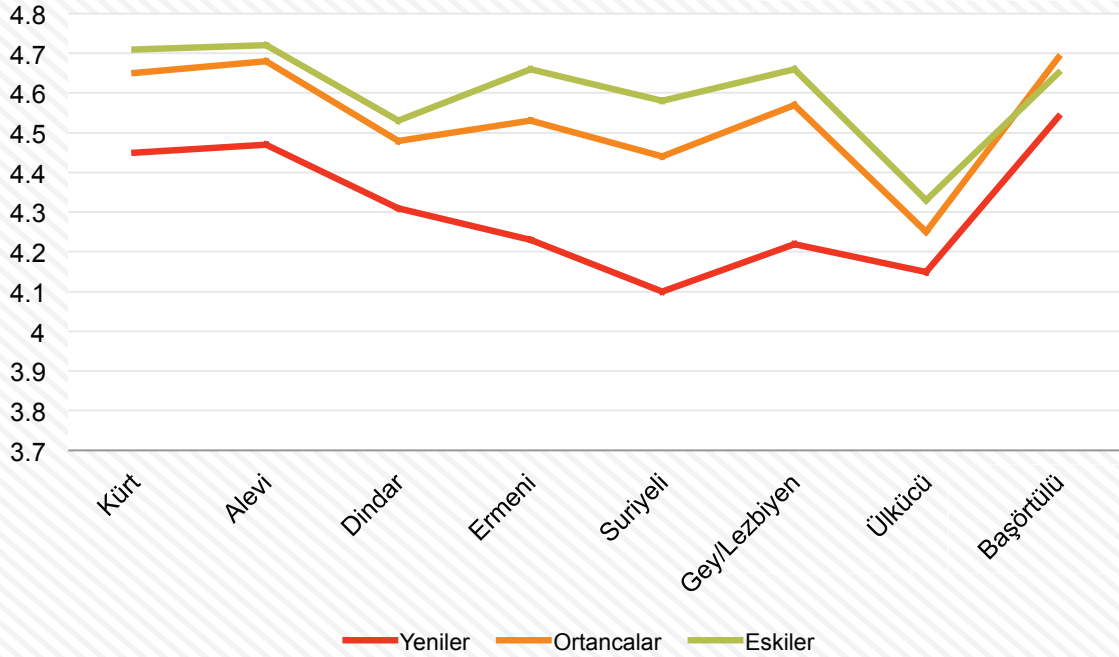
Türkiye gibi çok kültürlü toplumlarda, farklılıkları bir arada yaşamak ve birlikte yaşamayı teşvik etmek çoğulculuğu desteklemekle, çeşitli kimlikler ve kültürlerin kendilerini ifade edebilecek ortamları yaratmakla mümkün olabilmektedir. TOG Vakfı, gençlerin sahip oldukları çeşitli kimlik ve kültürlerin farkındadır. Gençlerin hem kendi kimlikleri ile TOG'da bulunabilmelerini, hem de kendisinden başka kimliklerle bir arada barış içerisinde yaşamalarını desteklemek için "çok kültürlülüğü" destekleyen farklı eğitim/atölye/çalışma yapmaktadır. Bu çalışmalarla TOG, gençlerde bilgi/beceri ve özellikle tutum değişikliği gerçekleştirme amaçlar.



TOG'lu gençlerin farklı kimliklerdeki kişiler ile birlikte yaşamakla ilgili düşündüklerini öğrenmek amacıyla aynı projede farklı kimliklerden gençlerle birlikte olmayı ne derecede tercih edeceklerini, çocuklarının veya kardeşlerinin farklı kimliklerden insanlarla arkadaş olmasını ne derece istediklerini veya yaşadıkları şehri farklı kimliklerden insanların yönetmesini ne derece istediklerini 1'den 5'e kadar puanlandırmaları istenmiştir. Bu soru ölçeği oluştururken 2017 yılında British Council tarafından gerçekleştirilen Next Generation: Gençlerin Sesini Dinlemek Araştırması'yla ortak kategori seti kullanılması tercih edilmiştir. Böylelikle TOG'lu gençlerin Türkiye'deki diğer gençlerle karşılaştırılması hedeflenmiştir.

Gençlerin verdikleri cevaplar "Kürt, Alevi ve Başörtülü"ler açısından bu önermeye katıldıklarını; ancak "Ermeni, Suriyeli, Ülkücü ve LGBTİ+" kişilerle aynı projede yer almaya, çocuklarının arkadaşı olması veya yaşadıkları şehri yönetmelerine daha az istekli olduklarını göstermektedir.

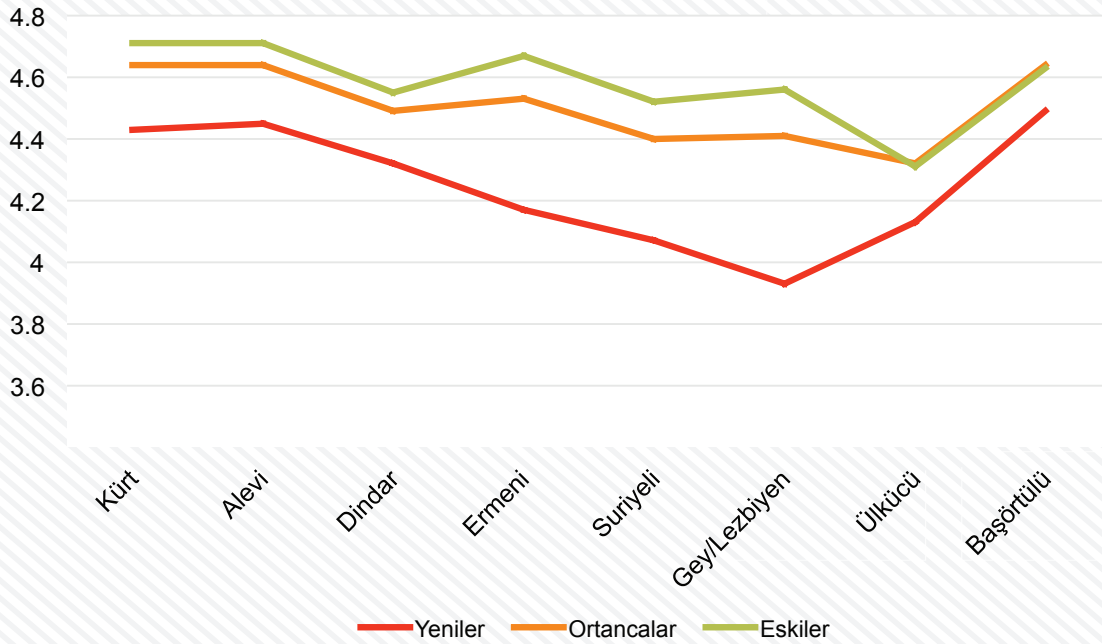
### Aynı Proje ekibinde çalışabilirim.



(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum - 5: Tamamen katılıyorum)

Gençlerin en yüksek oranda önyargılı olduğu gruplardan biri Suriyeli, diğeri LGBTİ+'lardır. Bununla birlikte, gençlerin cevaplarını değerlendirirken ne kadar süredir TOG'da bulduklarını ve katıldıkları eğitimler/çalışmaları dikkate almakta fayda vardır. Örneğin yaşadıkları şehrin "Suriyeli" bir yöneticisi olmasını tercih edenlerin cevaplarını 'TOG'da bulunma süresini' dikkate alarak değerlendirdiğimizde, TOG'da daha fazla bulunan gençlerin her kimlik grubu için daha az endişe duydukları ortaya çıkmaktadır. TOG'un, her farklı kimlikle birlikte çalışmayı teşvik ederken, özellikle mültecilere yönelik projeleri ve toplumsal cinsiyet konusunda yarattığı farkındalıkla bu iki gruba dair ayrımcılığın azalmasında önemli bir fark yarattığı görülmektedir.

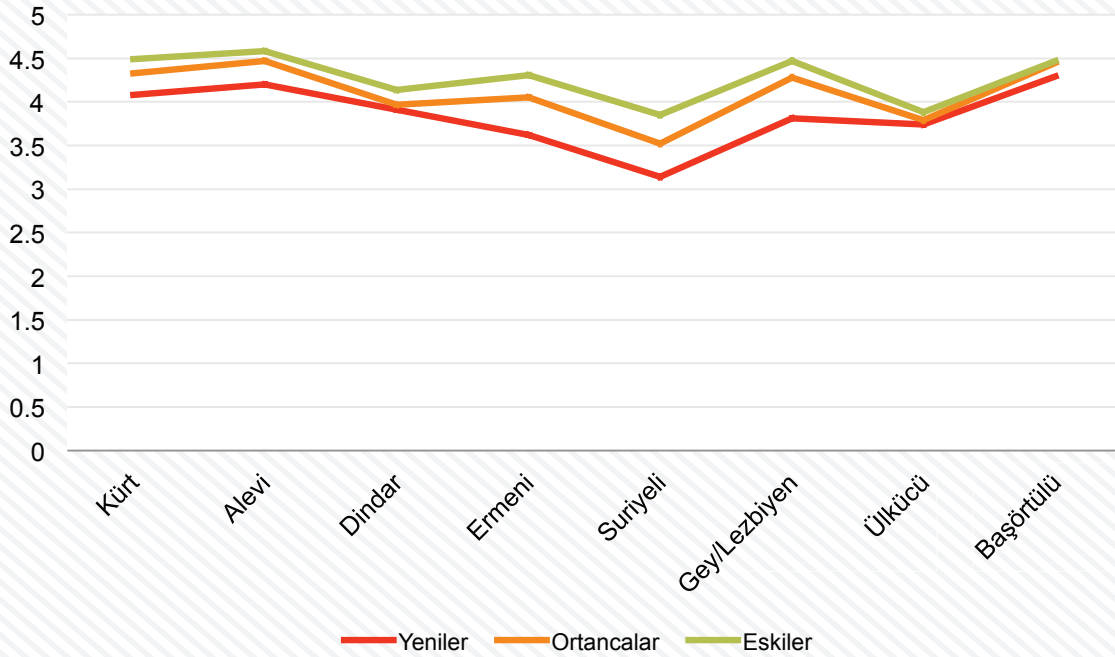
### Çocukları benim çocuğumla/kardeşimle arkadaş olabilir.



(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum - 5: Tamamen katılıyorum)

Farklı kimliklere karşı önyargı ve ayrımcılığı anlamaya dair oluşturulan ifadelerden “yeniler” ve “eskiler” açısından cevabı en az değişen ifade “yaşadığım yerin başkanı olabilir” ifadesidir. Gençlerin, sosyal hayatın içerisinde birlikte çalışma, arkadaş olma, çocuklarını arkadaş etme konusunda TOG’la birlikte olumlu bir “yakınlaşma” elde etmiş olsalar bile söz konusu onları “yönetme” olduğunda başlangıçtaki düşüncelerini çok fazla değiştirmedikleri söylenebilir. Bununla birlikte ağırlıklı ortalama sonuçlarına bakıldığında zaten “yönetilme” konusunda farklı kimlere yönelik büyük çekinceleri de olmadığı ortaya çıkmaktadır (ortalamaların hepsi 3 ve üzeridir).

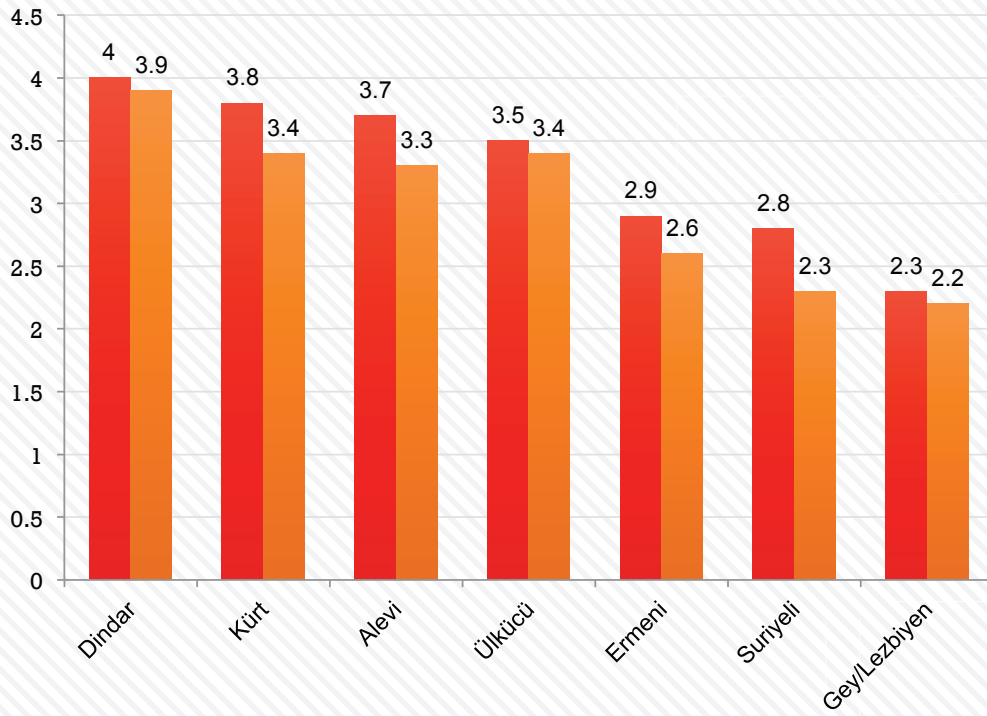
### Yaşadığım yerin belediye başkanı olabilir.



(Ağırlıklı ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum - 5: Tamamen katılıyorum)

Bu veriler 2017 yılında British Council tarafından gerçekleştirilen "Next Generation: Gençlerin Sesini Dinlemek Araştırması"yla paralellik göstermektedir. Türkiye geneline yönelik yapılan gençlik araştırmasında Gey/Lezbiyen, Suriyeli ve Ermenilere dair verilen yanıtların ağırlıklı ortalamalarının en az olduğu görülmektedir.

### Farklı kimliklere karşı hoşgörü



- Çocukları benim çocuğumla/kardeşimle arkadaş olabilir.
- Yaşadığım yerin belediye başkanı olabilir.

(1'den 5'e kadar puanların yer aldığı ölçekte,  
1=Kesinlikle katılmıyorum ve 5=Kesinlikle katılıyorum.)

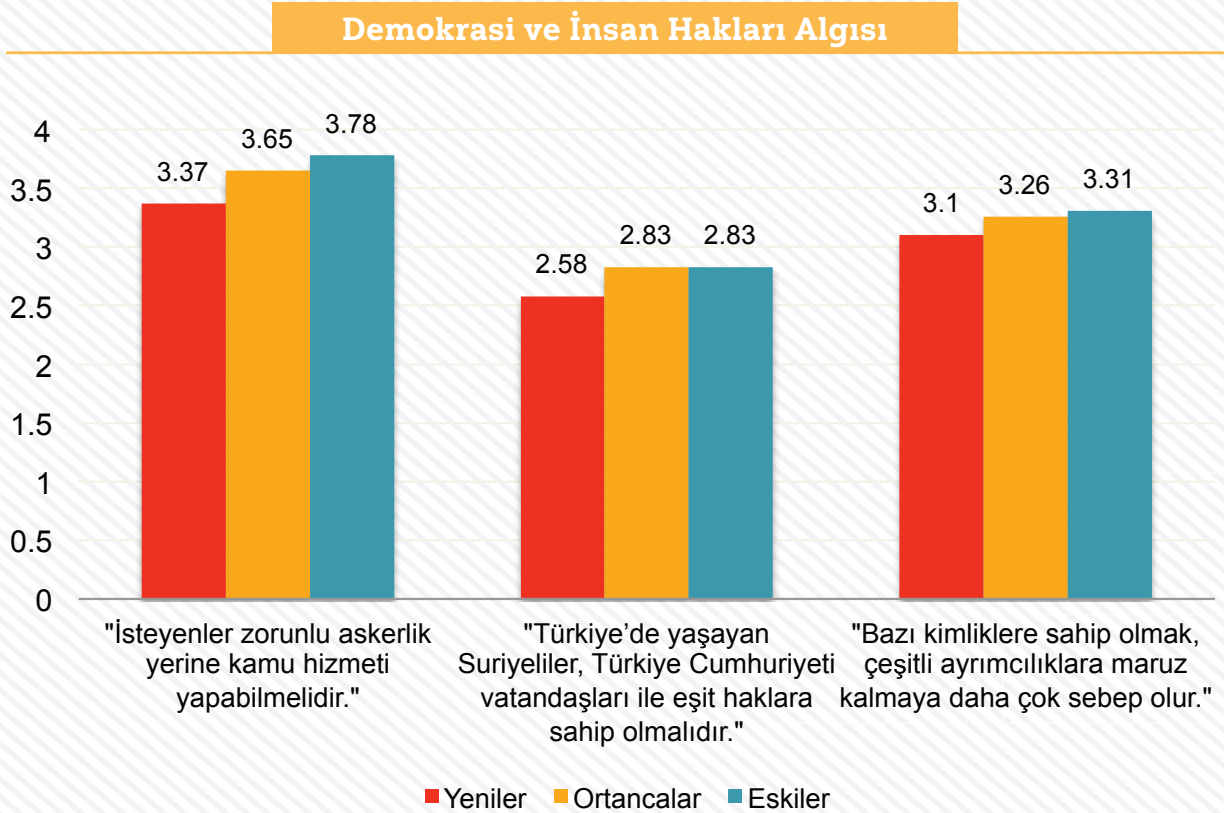
\*Next Generation: Gençlerin Sesini Dinlemek Araştırması

TOG gençlerin farklı kimliklere yalnızca hoşgörüyle değil saygıyla yaklaşarak, farklılıklarla bir arada yaşamının ve birlikte hareket etmenin gücünü fark ettirmeye çalışmaktadır. Gençlerin, demokrasi kültürünü benimsemesi önceliklidir. Bu noktada gençlere farklı temalarda eğitimler, atölyeler, kutu oyunları ve çalışmalar sunar. Bunlardan bazıları: "Demokrasi ve Haklarımız (Ayrımcılık, Barış, İnsan Hakları, Toplumsal Cinsiyet) Eğitimleri, Toplumsal Cinsiyet, Eğitsel kutu oyunları (Sosyal Hakları Kiraathanesi-Hayat Zor, Kendine İyi Bak, Barış Zamanı, Rengarenk vb.), Yaşayan Kütüphane"dir.

## 6.2. Demokrasi ve İnsan Hakları

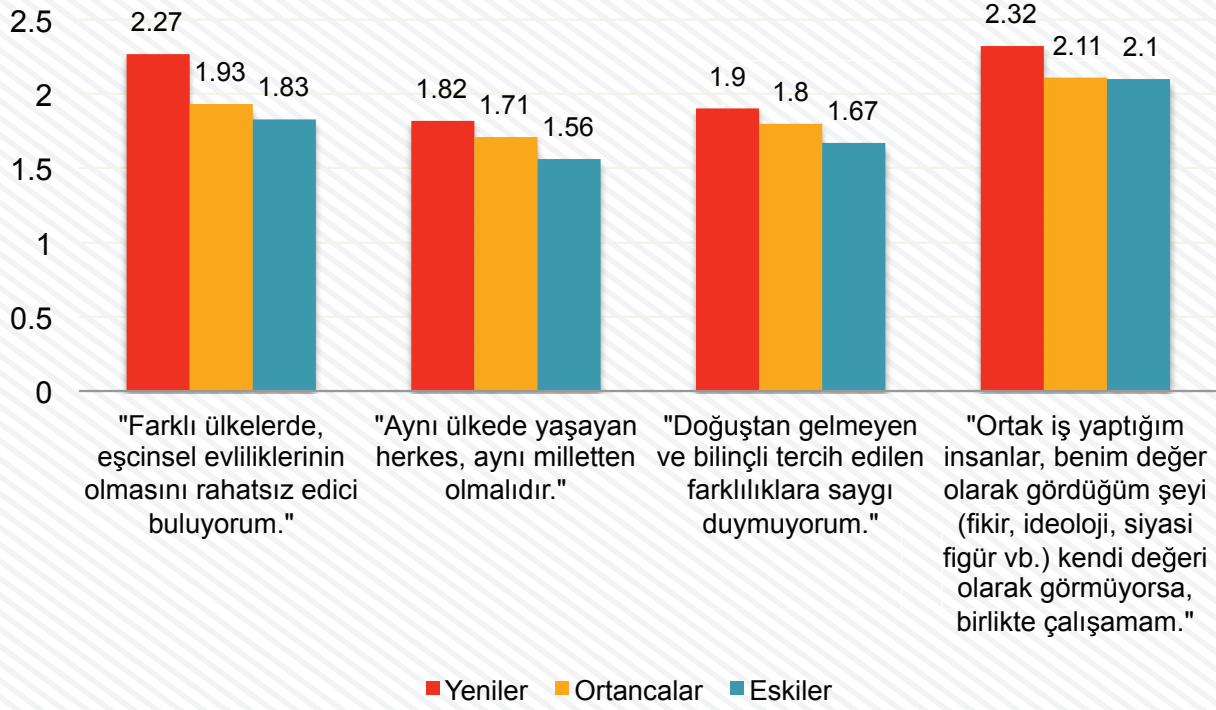
TOG yaptığı faaliyetlerde ve kurumsal işleyişini demokratik, katılımcı, şeffaf ve insan haklarına dayanan bir anlayışla yürütmesi aracılığıyla gençlerin güçlenmesine katkı sunar. Demokrasi ve insan haklarını ilgilendiren birçok güncel konu vardır. TOG bu konuların bir kısmına doğrudan temas etmese de, TOG'un evrensel insan haklarını üstün tutma yaklaşımı gençlerin bu konular üzerindeki düşünce ve kanaatlerine de bir etkisi olmaktadır. TOG gençleri insan hakları ve ayrımcılığı anlama, tanımlayabilme ve ayrımcılığa karşı durma konusunda destekler.

Gençlere, eğitim ve projeler yoluyla aktarılan gençlik hakları, mülteci hakları, ayrımcılık, demokrasi, insan hakları, ırkçılık karşıtlığı gibi konular bu araştırma kapsamında çeşitli önermelerle sorulmuştur. "1- Hiç katılmıyorum, 5- Tamamen katılıyorum" aralığında sorulan önermeler ortalama ağırlıklar kullanılarak değerlendirme yapılmıştır.



(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum - 5: Tamamen katılıyorum)

### Demokrasi ve İnsan Hakları Algısı



(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum - 5: Tamamen katılıyorum)

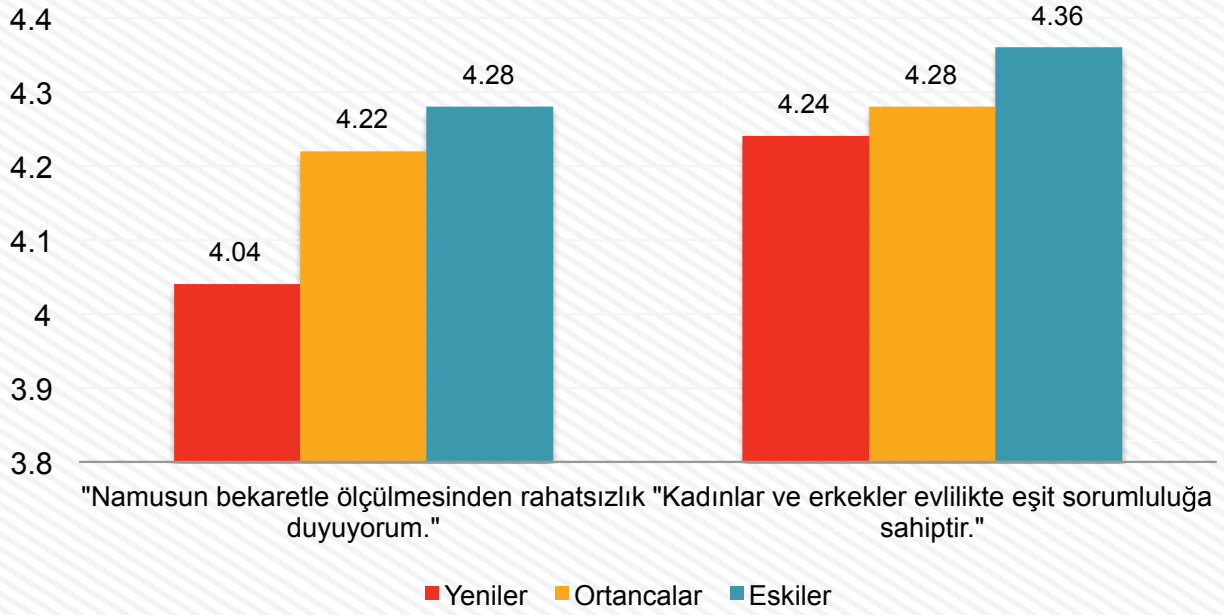
### 6.3. Toplumsal Cinsiyet

TOG gençlerin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik pozitif algı geliştirmeleri ve toplumsal cinsiyete bağlı ayrımcılıkların farkına varmaları için çalışır. TOG bu algı ve farkındalığın geliştirilmesinde gençlere verdiği eğitimlerin yanı sıra, olumlu eylem politikalarıyla, örneğin eş başkanlık - eş sorumluluk gibi uygulamalarla da eşitlik algısını pekiştirir.

Bu araştırma kapsamında toplumsal cinsiyete dair sorulan sorular "toplumsal cinsiyet rolleri ve iş bölümü, eşitlik, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, taciz ve cinsellikle" ilgili yargılar üzerinedir. Bu yargılardan "namusun bekaretle ölçülmesinden rahatsızlık duyuyorum" ve "kadınlar ve erkekler evlilikte eşit sorumluluğa sahip olmalıdırlar" önermelerine olumlu yanıt verme oranı oldukça yüksektir (5'li likert sisteminde 4 ve üzeri ağırlıklı ortalama). Bununla birlikte TOG'da kalma süresi arttıkça gençlerin eşitlik bilincinin arttığı görülmektedir.



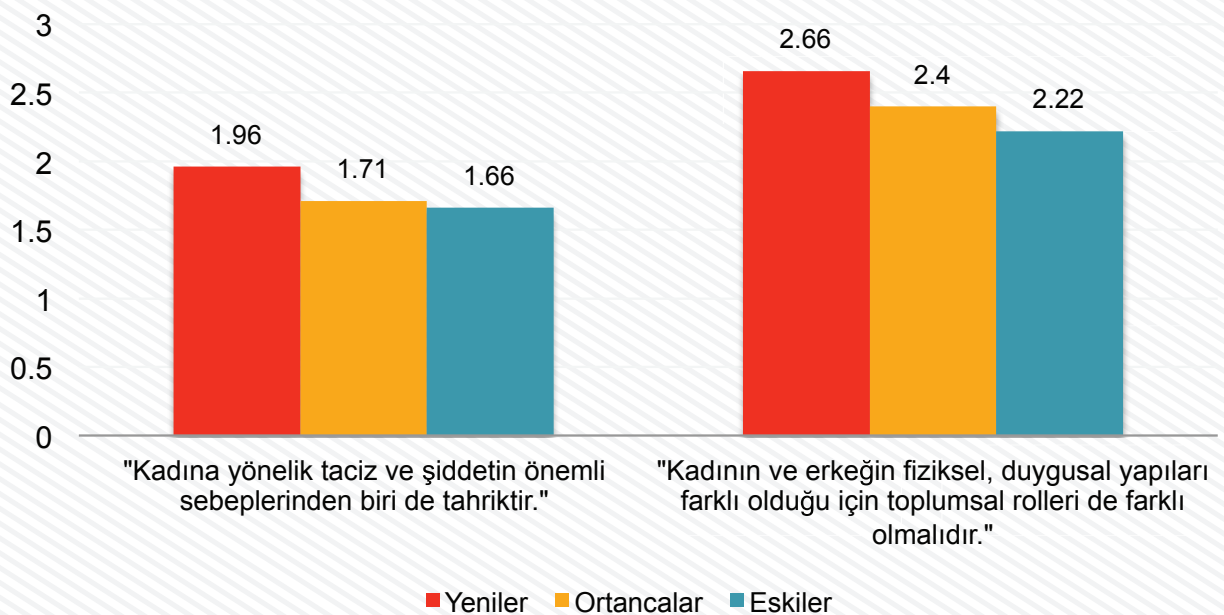
## Toplumsal Cinsiyet Yargıları



(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum - 5: Tamamen katılıyorum)

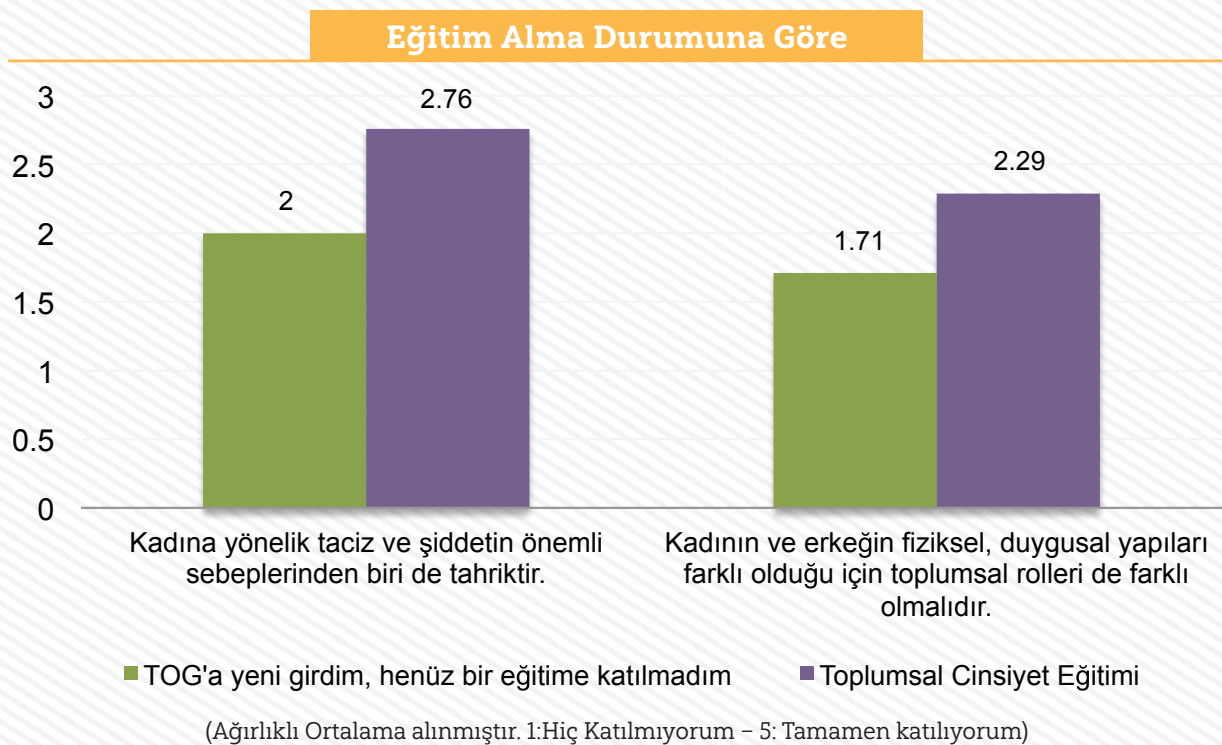
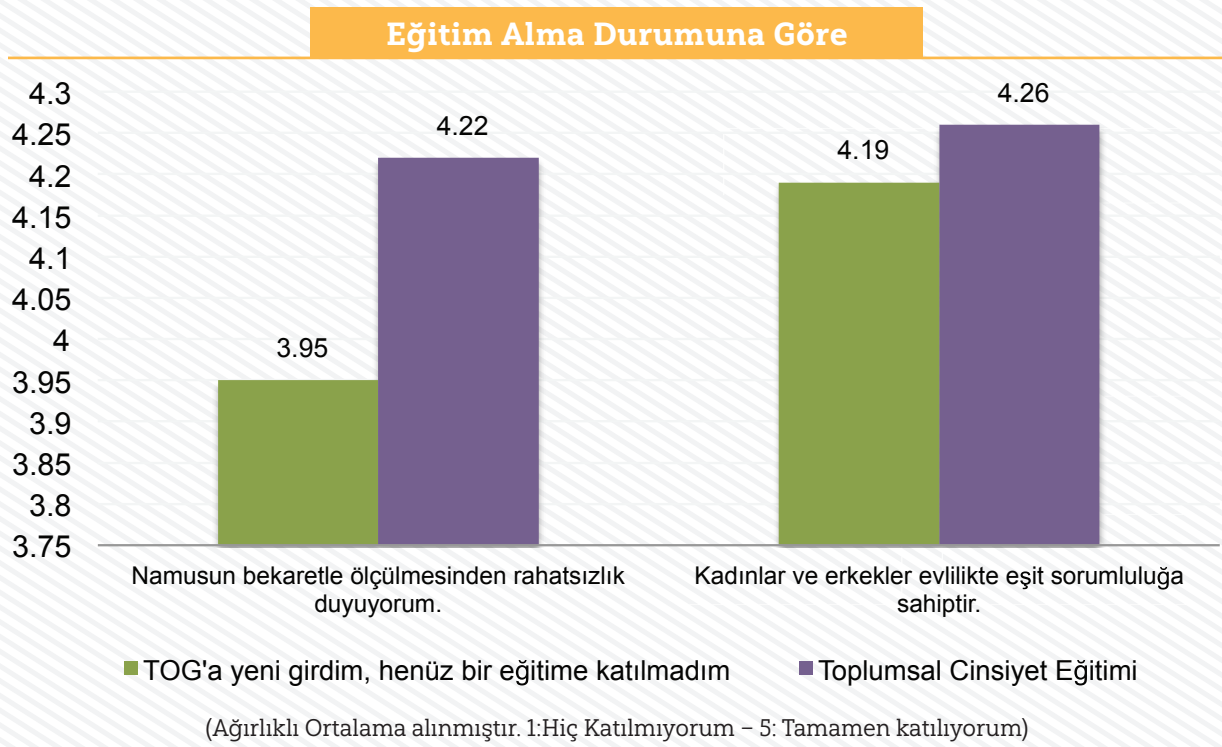
TOG'da toplumsal cinsiyet çalışmalarının bir eksenini de toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle mücadele oluşturur. Araştırma kapsamında sorulan sorulardan "kadına yönelik taciz ve şiddetin önemli sebeplerinden biri de tahriktir" önermesine katılanların oranının oldukça düşük olduğu ve TOG'da kalma süresi arttıkça daha da düştüğü görülmektedir.

## Toplumsal Cinsiyet Yargıları



(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum - 5: Tamamen katılıyorum)

TOG'a yeni girip henüz hiçbir eğitim almamış bir gençle TOG'da toplumsal cinsiyet eğitimi almış gençler arasında kıyaslama yapıldığında da yine daha eşitlikçi ve toplumsal cinsiyet farkındalığı olan düşünce ve kanaat değişikliğine doğru bir fark olduğu görülmektedir.



## 7. TOG'LA TANIŞMA

### 7.1. TOG'la Gençler Nasıl Tanışıyor?

Genç gönüllülerin TOG'la tanışması farklı kanallarla olabiliyor. Bu kanallar tanıdıklar, bir proje/etkinlik çağrısına denk gelme gibi yüz yüze olabildiği gibi medya/sosyal medya, internet aracılığı ile olarak çeşitlilik gösterebiliyor. Araştırmamıza katılan gençlerin çoğu (%62,9'u) TOG'dan ilk kez arkadaşları vasıtasıyla; yani yüz yüze temaslarla haberdar olduğunu belirtmiştir.

Arkadaşlar, TOG'un yaygınlaşmasının en önemli araçlarından birisi. Bununla birlikte diğer temas biçimlerine -"Üniversitedeki tanıtım/afiş/ilan/duyurular (%32,6); üniversitede TOG Gönüllülerinin toplantılarına gittim (%20,2); bir gün bir TOG etkinliğine rastladım (%8,0); yurtta/kantinde/yemekhanede birileri konuşurken duydum (%2,9); bir proje ile ilgili çağrı vardı, proje ilgimi çekti, geldim (%9,7)"- baktığımızda, TOG'la tanışmada önemli bir payın 'yüz yüze temas' biçiminde olduğu görülmektedir.

Diğer taraftan "internette rastladım, internet sitesini ziyaret ettim" yanıtı (%15,9) ise en çok belirtilen 3 seçenek arasındadır. Diğer medya kanalları ile tanışma oranları ise şu şekildedir: Sosyal medya paylaşımlarına rastladım, takip ettim (Facebook, Twitter, Instagram, vb.) (%14,2); radyo/televizyon/gazetelerdeki haberler/tanıtlar/ilanları gördüm (%5,7); ünlü birinin sosyal medya paylaşımlarında gördüm (%2,3) ve TOG'un yayınlarını/dokümanlarını/dergilerini gördüm (%2).

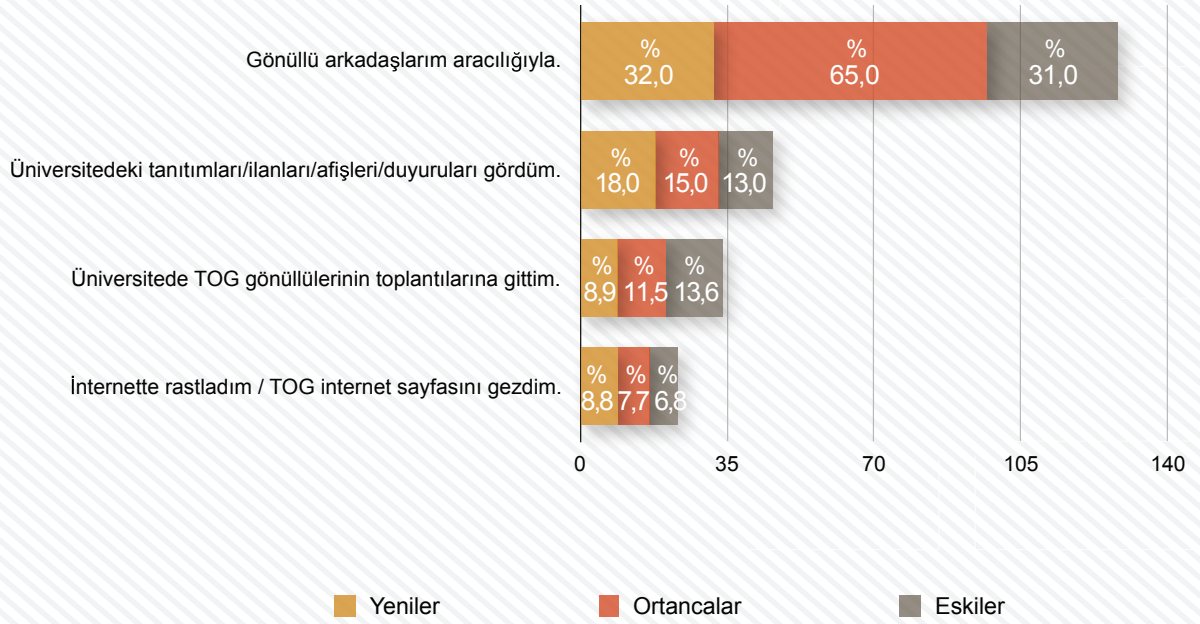
Geçtiğimiz yıllardaki araştırmalara baktığımızda en önemli değişimlerden birinin "arkadaşlar vasıtasıyla tanışma" oranının artması olduğunu söyleyebiliriz. Bu durumun en önemli sebeplerinden bir tanesi "Üniversitedeki tanıtım/afiş/ilan/afiş/duyurular" aracılığıyla TOG'dan haberdar olma oranının azalmasıdır (2015 yılına göre %17,3 oranında azalış vardır). OHAL sonrasında üniversitelerde meydana gelen kısıtlamaların artması gençlerin kulüp/topluluk faaliyetlerini de etkilemiş, izin alma sorunlarını gündeme getirmiştir. Diğer taraftan "Radyo/televizyon/gazetelerdeki haberler/tanıtlar/ilanları görerek gelme (2015 yılına göre %15,8'lik bir azalma); İnternette rastladım/TOG İnternet sayfasını gezdim ve TOG'u tanıdım (2015 yılına göre 19,5'lik bir azalma)" cevaplarında ciddi bir azalma göze çarpmaktadır.

TOG'dan ne şekilde haberdar oldunuz?	KONDA 2014*	TOG 2010	TOG 2015	TOG 2019
Radyo/televizyon/gazetelerde ki haberler/tanıtlar/ilanları gördüm.	4,5%	15,3%	21,4%	5,7%
Üniversitedeki tanıtları/ilanları/afişleri/duyuruları gördüm.	5,9%	26,8%	49,9%	<b>32,6%</b>
Gönüllü arkadaşlarım aracılığıyla.	41,4%	51,1%	56,1%	<b>62,9%</b>
Ailem/akrabam/yakın çevremden öğrendim.	8,2%	-	9,9%	8,1%
Mütevelli Heyeti Üyesi, Yönetim Kurulu Üyesi, TOG Bağışçısı aile üyeleri/akraba/tanıdıklardan.	-	-	1,4%	0,6%
Yurtta/kantinde/yemekhanede birileri konuşurken duydum.	-	6,8%	6,4%	2,9%
Bir proje ile ilgili çağrı vardı, proje ilgimi çekti, geldim.	-	-	-	9,7%
Ünlü birinin sosyal medya paylaşımlarında gördüm.	-	-	-	2,3%
Üniversitede TOG gönüllülerinin toplantılarına gittim.	-	18,2%	29%	<b>20,2%</b>
Bir gün bir TOG etkinliğine rastladım.	-	10,3%	22%	8%

<b>TOG'dan ne şekilde haberdar oldunuz?</b>	<b>KONDA 2014*</b>	<b>TOG 2010</b>	<b>TOG 2015</b>	<b>TOG 2019</b>
İnternette rastladım/TOG internet sayfasını gezdim.	1,4%	-	35,4%	15,9%
Sosyal medya paylaşımlarına rastladım, takip ettim (Facebook, Twitter, Instagram, vb.)	4,1%	8,5%	26,5%	14,2%
TOG'un yayınlarını/ dokümanlarını/dergilerini gördüm.	-	3,4%	8,4%	2 %
Tanıdığım TOG Ofis çalışanları var.	-	-	3,8%	1,2 %
Çeşitli sosyal kampanyalar veya etkinlikler sırasında TOG'a da rastladım.	-	-	12,1%	4,1%
Okulda bir hocamın yönlendirmesiyle	18,6%	-	2,6%	0,5%
Bir TOG mezunundan öğrendim.	-	-	-	0,9%
Burs arayışı sırasında rastladım.	-	-	0,2%	-
Kendi araştırmamla	-	3,8%	0,2%	-
Diğer (lütfen belirtin)	15,8%	-	-	1,7%

\* "Üye olduğun/aktif rol aldığın sivil toplum kuruluşuyla nasıl tanıştınız?" sorusuna verilen yanıtlar esas alınmıştır.

## TOG'la Tanışma



## 7.2. TOG'a Gençler Neden Geliyor?

Gençlerin TOG'la tanışmalarının hangi kanallar aracılığıyla olduğu sorusu kadar TOG'da gönüllülük yapmayı neden tercih ettikleri sorusu da bir o kadar önemlidir. Gençlerin TOG'da gönüllülük yapma motivasyonlarını bilmek, Vakfın stratejisiyle gönüllüleri arasındaki bağlantının birbirine ne kadar mesafede olduğunu ortaya çıkarabilecektir. Gençlerin TOG'da gönüllülük yapma motivasyonları, sırasıyla şu beş cevaptan oluşmaktadır: "Toplumsal barışa katkı sunmak için (3,23)", "çalıştığı konu ya da konular ilgili alanıma girdiği için (3,18)", "ileride sivil toplum kuruluşlarında (STK'lar) çalışmak istediğim için (3,14)", "sosyal projelerle çözüm üretmek için (3,12)", "herkesin kendi gibi, farklılıklarıyla var olabildiği için (3,05)". \*

\* Ağırlıklı Ortalama



	Ağırlıklı Ortalama
Arkadaş/çevre edinmek için	2,7
Kişisel gelişimim için	2,9
Çalıştığı konu ya da konular ilgi alanıma girdiği için	3,1
İş bulmamı kolaylaştıracağı için	2,6
İleride sivil toplum kuruluşlarında (STK'lar) çalışmak istediğim için	3,1
Boş zamanımı doldurmak için	2,9
Bursiyer olduğum için	2,5
Herkesin kendi gibi, farklılıklarıyla var olabildiği için	3
Sosyal projelerle çözüm üretmek için	3,1
Toplumsal barışa katkı sunmak için	3,2

TOG'a geliş amaçlarını, TOG'da bulunma sürelerine göre ayrıştırarak baktığımızda, TOG'da 3-4 dönem ve fazlası bulunanların, yeni gelenlerden farklı olarak "boş zamanlarını doldurmak, kişisel gelişimlerine katkı sağlamak, arkadaş çevresi edinmek ve bursiyer oldukları için" gönüllülüğe başladıkları gözlenmektedir.

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
Arkadaş/çevre edinmek için	2,7	2,7	1,5
Kişisel gelişimim için	2,9	3	1,4
Çalıştığı konu ya da konular ilgi alanıma girdiği için	3,2	3,1	1,2
İş bulmamı kolaylaştıracağı için	2,7	2,4	1,3
İleride sivil toplum kuruluşlarında (STK'lar) çalışmak istediğim için	3,1	3,1	1,4
Boş zamanımı doldurmak için	2,9	3,1	1,3
Bursiyer olduğum için	2,4	2,8	1,5
Herkesin kendi gibi, farklılıklarıyla var olabildiği için	3,1	2,9	1,2
Sosyal projelerle çözüm üretmek için	3,1	3	1,2
Toplumsal barışa katkı sunmak için	3,2	3	1,6

(Ağırlıklı Ortalama alınarak hesaplanmıştır: 1:En Önemli, 5:En Önemsiz)

## 8. TOG ALGISI

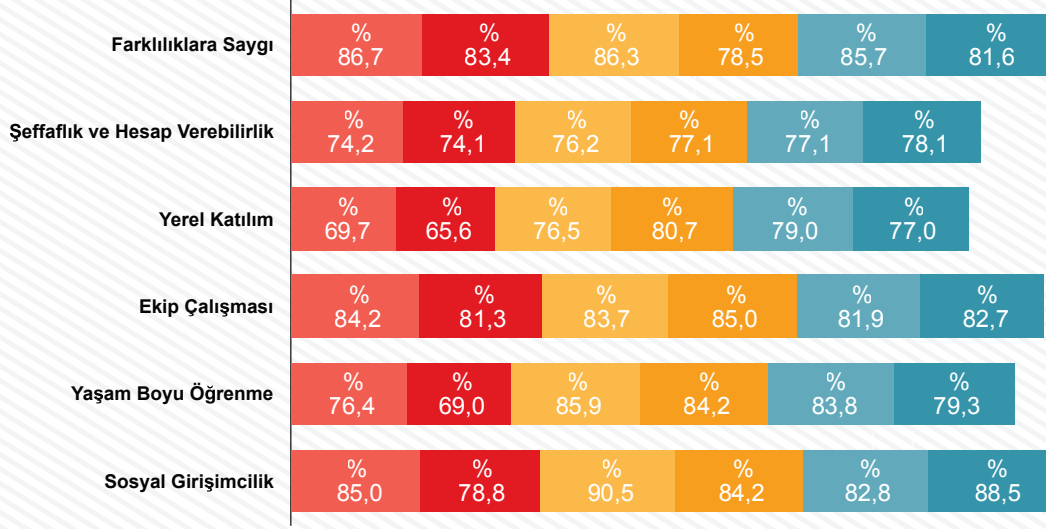
### 8.1. Gençlerin TOG'ü Değerlendirmesi

Katılımcı gençlere TOG'un 6 ilkesinin, TOG içinde ve TOG dışında ne düzeyde hayata geçtiği sorusu yöneltildiğinde; gençler TOG ilkelerinin TOG içinde daha fazla, fakat TOG dışında daha az hayata geçtiğini düşündüğünü belirtti. TOG içerisinde en fazla hayata geçtiği düşünülen ("*tümüyle geçiyor*" ve "*çok geçiyor*" yanıtları) ilkeler sırasıyla "Farklılıklara Saygı, Sosyal Girişimcilik, Ekip Çalışması, Yaşam Boyu Öğrenme, Şeffaflık ve Hesap Verilebilirlik ve Yerel Katılım" olarak belirtilmekte. TOG dışında en fazla hayata geçtiği düşünülen ilkeler ise sırasıyla "Ekip Çalışması, Sosyal Girişimcilik, Farklılıklara Saygı, Yaşam Boyu Öğrenme, Yerel Katılım, Şeffaflık ve Hesap Verilebilirlik"tir. Bu ilkelerin TOG içinde hayata geçme dereceleri, "Yeniler, Ortancalar ve Eskiler" arasında çok büyük farklar göstermemektedir. Ancak 2015 Araştırması'ndan farklı olarak, "Eskiler"ın değerlendirilmesi, "Yeni ve Ortancalar"a kıyasla az da olsa bir yükselme olduğu gözlenmektedir. Bu oldukça olumlu bir gelişmedir. Gençlerin ilkelerin hayata geçme oranlarında bir memnuniyeti söz konusudur.

Diğer taraftan 2015 TOG Profil Araştırması'na kıyasla gençlerin ilkelerin hayata geçme sıralamasında bir değişiklik olmuştur: "Ekip çalışması, Farklılıklara Saygı ve Yaşam Boyu Öğrenme" ilkeleri, 2019'da "Farklılıklara Saygı, Sosyal Girişimcilik ve Ekip Çalışması" olarak değişikliğe uğramıştır.

Yerel katılımın başlangıçtan itibaren TOG içinde diğer 5 ilkedен daha az hayata geçtiği belirtilmektedir. Vakıf içerisinde, yerel katılımı arttırmak için yapılan çalışmaları gözden geçirmenin gündeme getirilebileceğini düşünüyoruz.

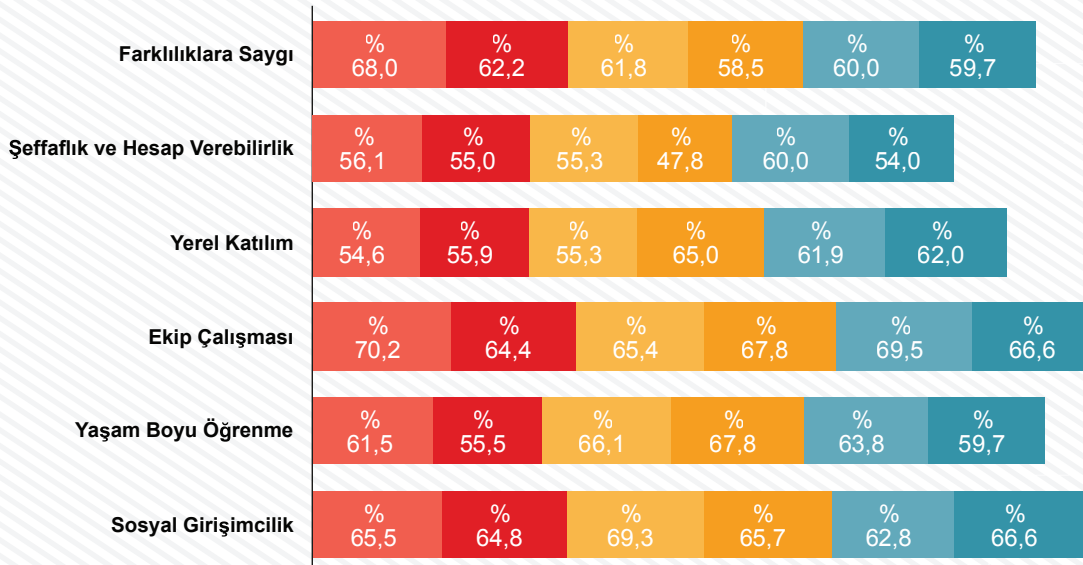
## TOG'un 6 ilkesi, TOG içinde ne ölçüde hayata geçiyor?



■ Yeniler Kadın ■ Yeniler Erkek ■ Ortancalar Kadın ■ Ortancalar Erkek ■ Eskiler Kadın ■ Eskiler Erkek  
("Tümüyle geçiyor" ve "çok geçiyor" yanıtlarının yüzdeleri alınarak hesaplanmıştır.)

TOG'lu gençler, TOG ilkelerinin TOG dışında daha düşük düzeyde hayata geçtiğini düşünüyor. TOG dışında en fazla hayata geçen ilkeler, TOG içi ile paralellik gösteriyor. Sırasıyla "Ekip çalışması, Sosyal Girişimcilik, Farklılıklara Saygı, Yaşam Boyu Öğrenme, Yerel Katılım ve Şeffaflık ve Hesap Verilebilirlik" olarak belirtilmektedir.

## TOG'un 6 ilkesi, TOG dışında ne ölçüde hayata geçiyor?



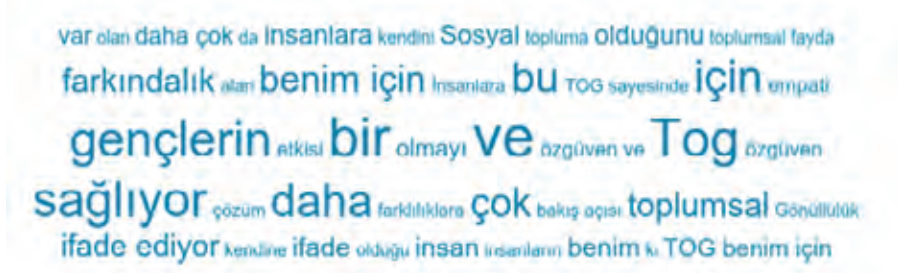
■ Yeniler Kadın ■ Yeniler Erkek ■ Ortancalar Kadın ■ Ortancalar Erkek ■ Eskiler Kadın ■ Eskiler Erkek  
("Tümüyle geçiyor" ve "çok geçiyor" yanıtlarının yüzdeleri alınarak hesaplanmıştır.)

## 8.2. TOG'da Gençler Neden Kalıyor?

Gençlerin TOG'a gelme motivasyonları farklılık gösterse de, "toplumsal fayda" elde etme isteği en öncelikli sebeplerden. Bir genç TOG'la tanıştıktan sonra, üniversitesindeki kulüp/topluluk toplantılarına dahil olmakta, "gönüllülük, ekip çalışması, sivil toplum, proje döngüsü" gibi tematik eğitimlere katılmakta ve Türkiye eğitim sistemi içerisinde yer almayan "toplumda birlikte eşit ve adil yaşamı" pekiştirmeye yönelik "farklılıklara saygı, insan hakları, toplumsal cinsiyet" konularında yaygın eğitim metotlarıyla kurgulanmış eğitimler almaktadır. Aynı zamanda ulusal/uluslararası hareketlilik, mentörlük, burs gibi olanaklarla gençlerin imkânları arttırılmaya çalışılmaktadır. Tüm bu imkânlar gençlerin hem TOG'a gelmesinde hem de TOG'da kalmaya devam etmesinde önemli bir etken gibi gözükmektedir. Bununla birlikte gençler TOG'da kaldıkları süre içerisinde kendilerindeki değişimi de fark etmekte ve bu değişimden hoşlandıklarını belirtmektedirler. Araştırmaya katılan gençlerin %74'ü TOG'a geldikten sonra daha önce bilmediği sorunların varlığını fark ettiğini ifade etmektedir. Yine bu gençlerin %72'si TOG'dan sonra kendini daha işe yarar hissettiğini ifade etmektedir. Bu önemli bir bulgudur. Çünkü gençlerin "işe yarama" duygusu aslında gençlik dönemleri için önemli bir arayışa karşılık gelir. Ve işe yaradığını hisseden gençler bu olanağı onlara sağlayan ve tabii ki bu esnada yerleşik değerleri ve kurallarıyla kendilerine "değer verdiğine" inandıkları, "yönetimde söz sahibi" oldukları, yerel örgütlenmelerinde kendilerini "doğrudan demokrasi ve doğrudan ifade alanı" içinde bulabildikleri bir kurumda kalma isteğini devam ettirirler.

Araştırma kapsamında, TOG'un etkilerini sorduğumuzda verdikleri cevapların sözcük bulutuna aşağıda yer verilmektedir. "**Özgüven, farklılıklar, gönüllülük, toplumsal fayda, farkındalık**" en dikkate alınması gereken ve TOG Algısını, gençler üzerinden ifade eden sözcüklerdir.

### Q36 "TOG ETKİSİ" sizin için ne ifade ediyor? TOG sizde ya da gençlerde neyi değiştiriyor?



Gençler Türkiye’de kendileri için, gönüllülük yapabilecekleri başka kurumların olduğunu %68,8 oranında düşünmektedir. Ancak topluma yararlı olmak dışında gençleri güçlendirmek için gerçekleştirilen atölye/eğitim/toplantılar, gençlerin özne olarak karar verme mekanizmalarında yer almaları TOG’un yerini farklılaştırmaktadır.

	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne katılmıyorum Ne katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılmıyorum
"TOG'dan başka gidecek, gönüllülük yapacak bir alternatifim yok."	33,60%	35,26%	19,62%	8,08%	3,45%
"Benim için TOG'da olmakla başka bir sivil toplum kuruluşunda olmak arasında pek fark yok, sonuçta topluma yararlı işler yapıyor olmak önemli."	6,23%	14,18%	29,89%	31,68%	18,03%

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"TOG'dan başka gidecek, gönüllülük yapacak bir alternatifim yok."	2,2	2	1,8
"Benim için TOG'da olmakla başka bir sivil toplum kuruluşunda olmak arasında pek fark yok, sonuçta topluma yararlı işler yapıyor olmak önemli."	3,5	3,23	3,29

(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1:Hiç Katılmıyorum – 5: Tamamen katılıyorum)

Yukarıda belirtilen tüm sebepler TOG’un varlığını özel, gençler için önemli kılmaktadır. TOG’lu gençlerin %81,3’ü de TOG’u Türkiye için önemli bulduğunu belirtmiştir.

	Hiç geçerli değil	Geçerli değil	Ne geçerli Ne geçerli değil	Geçerli	Tamamen geçerli
"TOG'un varlığını Türkiye için çok önemli buluyorum."	0,93%	1,72%	16,04%	49,11%	32,21%

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"TOG'un varlığını Türkiye için çok önemli buluyorum."	4,0	4,1	4,1

(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1: Hiç Geçerli Değil 5: Tamamen Geçerli)

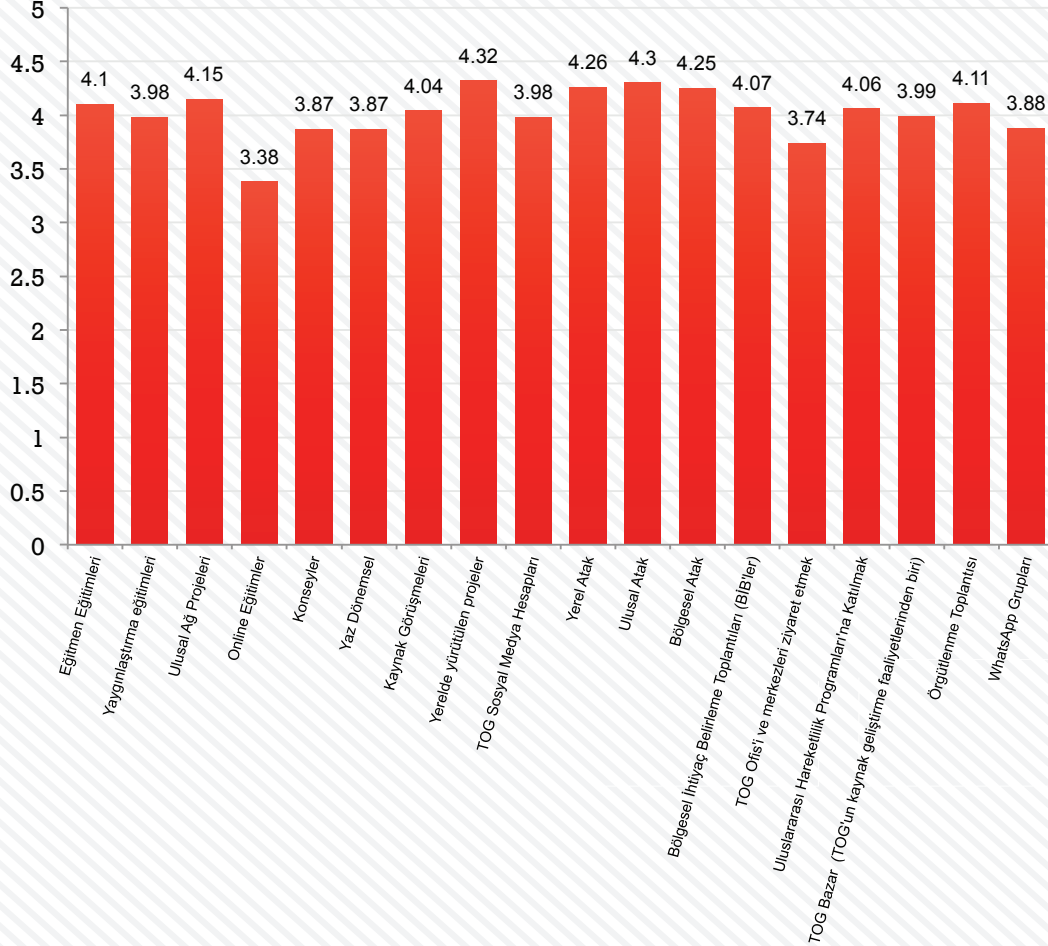
Bununla birlikte son yıllarda TOG'un gönüllü profilinin %56'sının TOG'da yeni gönüllülüğe başlamış bir kitle olduğunu gözden kaçırmamakta fayda vardır. Gençler TOG'u farklı buluyor, kendilerini geliştirebilecekleri, farklılıklarla bir arada yaşamayı deneyimleyebilecekleri ve toplumsal fayda üretebilecekleri bir yer olduğu için tercih etmektedir. Ancak, 3-4 dönem sonrasında TOG'da gönüllülük yapmayı yaklaşık %47,2 oranında bırakma eğilimi gözlenmektedir. Bu oldukça yüksek bir oran olup, gençlerin hangi arayışları dolayısıyla gönüllülüklerini sonlandırdıkları araştırmaya değer bir konudur.

### 8.3. Gençler TOG Faaliyetlerine Nasıl Bakıyor?

TOG faaliyetleri eğitim/atölye/toplantı, yerel/ulusal/uluslararası proje gibi çeşitlenen bir yelpazededir. Gençlerden, kullanılan bu araçları gelişimlerine en fazla katkı sağlayanlar açısından sıralandırmalarını istediğimizde "Yerelde Yürütülen Projeler, WhatsApp Grupları, Örgütlenme Toplantıları, TOG Sosyal Medya Hesapları, Eğitimci Eğitimi, Yerel Atak ve Kaynak Görüşmeleri"ni en önemlileri olarak sıralandırmışlardır.



## Aşağıdaki araçları gelişiminize yaptığı katkı açısından değerlendiriniz?



(Ağırlıklı ortalama alınmıştır. 1:Hiç Yararlı Değil – 5: Çok Yararlı)

Gençler, eğitim ve projelerin çevrimiçi araçlardan ziyade yüz yüze temasın olduğu şekillerde gerçekleşmesini tercih etmektedir. Bu eğilim gönüllülük yapma süresi arttıkça daha da yükselmektedir.

	Evet
TOG'daki eğitim programlarının çevrimiçi (online) olması öğrenmeye daha fazla katkı sağlar.	42,6%
TOG'daki projelerin çevrimiçi (online) olması daha fazla sosyal etki yaratır.	46,8%
TOG'daki eğitim programlarının yüz yüze olması öğrenmeye daha fazla katkı sağlar.	86 %
TOG'daki projelerin yüz yüze uygulanması daha fazla sosyal etki yaratır.	86,2%

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
TOG'daki eğitim programlarının çevrimiçi (online) olması öğrenmeye daha fazla katkı sağlar.	45,6	39,7	36,8
TOG'daki projelerin çevrimiçi (online) olması daha fazla sosyal etki yaratır.	51,5	42,4	36,8
TOG'daki eğitim programlarının yüz yüze olması öğrenmeye daha fazla katkı sağlar.	85,1	86,9	87
TOG'daki projelerin yüz yüze uygulanması daha fazla sosyal etki yaratır.	85,3	88,6	84

\*Evet diyenlerin yüzdesi

TOG'u TOG yapan tüm değerler ve çalışmalar doğrultusunda gönüllü gençler %82,4 gibi yüksek bir oranda TOG'da ileride de gönüllülük yapmaya devam edeceğini belirtmektedir. Gençlerin kendilerini ifade etmek için sunulan alan, akran ilişkisine dayalı iletişim ve gençlerin merkezde olmasına dayalı yaklaşımın bu bağlılığın en önemli sebeplerinden olduğunu düşünmekteyiz.

	Hiç geçerli değil	Geçerli değil	Ne geçerli Ne geçerli değil	Geçerli	Tamamen geçerli
"İleride Toplum Gönüllüsü olmaya devam edeceğim."	0,93%	2,05%	14,51%	45,73%	36,78%

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"İleride Toplum Gönüllüsü olmaya devam edeceğim."	4,1	4,1	4,1

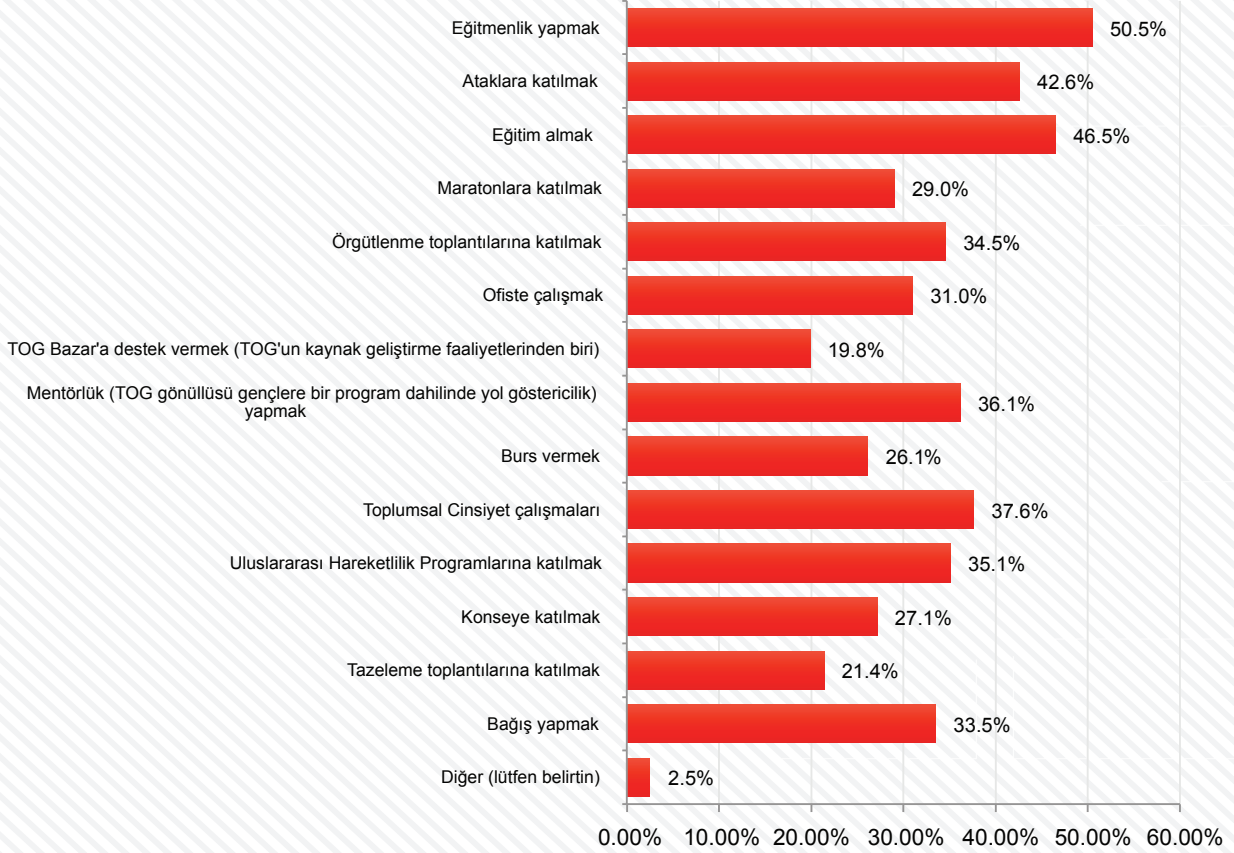
(Ağırlıklı Ortalama alınmıştır. 1: Hiç Geçerli Değil 5: Tamamen Geçerli)

TOG'da kalma sürelerinde 3-4 ve üzeri dönem sonrasında bir düşme yaşanırken, gençlerin ileride de devam etmeyi tercih edeceği aktivite/proje ve faaliyetleri dikkate alarak Vakfın gündemine koymanın TOG'da bulunma sürelerini arttıracaklarını düşünmekteyiz. Özellikle ulusal ve uluslararası hareketliliği arttırmak, gönüllülerin motivasyonlarını olumlu yönde etkileyecektir. "TOG'dan sonra şehir dışına daha çok çıkmaya başladım" diyenlerin oranı %23,5'tir. Eski gönüllülerin bu soruya cevapları ise %55'tir. Ulusal hareketliliği tekrar arttırmanın, gönüllülük sürelerini ciddi şekilde etkileyeceğini düşünmekteyiz.

	Yeniler	Ortancalar	Eskiler
"TOG'dan sonra, şehir dışına daha çok çıkmaya başladım."	9,4	35,6	55

\*Evet diyenlerin yüzdesi

## Üniversiteden mezun olduktan sonra TOG'da neye devam etmek istersiniz?



Gençler mezun olduktan sonra, TOG'da devam etmek ya da katılmak isteyecekleri etkinlikleri "eğitmenlik yapmak (%50,5); eğitim almak (%46,5); ataklara katılmak (%42,6); toplumsal cinsiyet çalışmaları (%37,6); uluslararası hareketlilik programları (%35,1)" olarak sıralandırmışlardır.

## 9. DEĞERLENDİRME

Toplum Gönüllüleri Vakfı, Türkiye'nin 80 ilinde 133 gençlik grubu veya üniversite topluluğu/kulübü ile gençlerle, gençler için çalışmalar yürütmektedir. Odağına gençleri alan, gençleri güçlendirerek toplumsal fayda yaratmak için çıkılan bu yolda her yıl binlerce genç TOG'a katılmaktadır. Toplum Gönüllüleri Vakfı'nın gençler ve dolayısıyla toplum üzerindeki etkisini ölçmek, yalnızca bir gençlik kuruluşunun etkisini ölçmekle sınırlı değildir, aynı zamanda gençlerin eğitim/aile/toplum tarafından yeterli seviyede ulaşamadığı imkânların gençlere sunulduğunda ortaya çıkan değişim ve güçlenmeyi de tespit etmemiz açısından önemlidir. Böylelikle ihtiyaçlara yönelik gençlik politikaları oluşturabilmek için bir zemin de oluşturabiliriz.

TOG Sosyal Etki Araştırması 2019 kapsamında edinilen bilgiler TOG'lu gençlerin değişen profilleri hakkında önemli bir veri sağlarken, farklı kategorilerde de TOG'lu gençlerin değişim trendlerini ortaya koymaktadır.

Öncelikle TOG'da gönüllülük yapan gençler arasında geçmiş yıllara kıyasla göze çarpan birkaç temel demografik farklılık var. İlki gençler arasında kadın gönüllülerin oranındaki artıştır. Geçmiş yıllarda genç erkek ve kadın gönüllü sayıları birbirine yakınken, son yıllarda genç kadınların TOG'da daha fazla yer aldığı görülüyor. Bu artışın nedenini de birkaç farklı kaynakta aramak mümkün. Toplumsal cinsiyet rollerinin gönüllülük ve yardımseverlikle ilişkisini kurmak bu sebeplerden biri. Bununla birlikte genel olarak sivil toplumda kadınların daha fazla yer bulması TOG'da da bir yansımaları bulmaktadır.

İkinci olarak genç gönüllüler arasında ne çalışan ne okuyan gençler oranındaki artış önemlidir. Bu artış ülke verileriyle örtüşmektedir. Türkiye'de ne okuyan ne çalışan genç oranı geçtiğimiz yıllarda oldukça artmış ve 33,2 % (Eurostat, 2018) seviyesine ulaşmıştır.<sup>4</sup> Genç işsizliğinin de %20,3 (TÜİK, 2018) olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda eskiden üniversite hayatında gönüllülükle birlikte part-time da olsa çalışma imkânı bulabilen gençlerin artık istihdamda yer almadığı görülmektedir. Bununla bağlantılı olarak kötüye giden ekonomik gelişmeler sebebiyle genç işsizliği Türkiye'de rekor seviyelere yükselmiştir. Genç yoksulluğunun arttığına dair ipuçları bizim araştırmamızın sosyo-ekonomik göstergelerinden okunabilmektedir.

<sup>4</sup> Eurostat, 2018, Statistics on young people neither in employment nor in education or training, [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics\\_on\\_young\\_people\\_neither\\_in\\_employment\\_nor\\_in\\_education\\_or\\_training#The\\_transition\\_from\\_education\\_to\\_work](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training#The_transition_from_education_to_work)

Gençlerin geçmiş yıllara oranla aile ve devlet yurtlarında kalma oranı yükselmiştir. Bununla birlikte her 5 gençten yalnız 1'i hayatında en az 1 defa yurtdışına çıkabildiğini ifade ederken, gençlerin sadece %45'i yılda en az 1 kere tatil yaptığını belirtmiştir.

Son dönemde yapılan araştırmalarla ilgili bir diğer benzerlik gelecekte yurtdışında yaşamak istediğini ifade eden gençlerin oldukça yüksek oranda olmasıdır. Her 10 gençten 7-8'i ileride yurtdışında yaşamak istemektedir. Gençlerin eğitim, iş imkânları ya da daha iyi bir hayat kurma gayesiyle yurtdışına göçü hem bugün hem de gelecek projeksiyonları içinde kaygı verici bir mesele olarak ele alınmalıdır.

Üçüncü önemli nokta son dönemdeki diğer gençlik araştırmalarıyla da uyumlu olarak kendilerini deist ve/veya ateist olarak ifade eden gençlerin oranındaki artıştır. Araştırmada çıkan çarpıcı bulgulardan biri önceki yıllara kıyasla kendini Müslüman olarak ifade eden genç oranında bir değişiklik olmamasına rağmen deist ve ateist oranında 4-5 puana yakın bir artışın bulunmasıdır. Bu veri KONDA'nın "10 Yılda Gençlerde Ne Değişti?" raporuyla birlikte okunduğunda gençlerin inanç spektrumundaki çeşitlenme daha da belirginleşir. Birçok araştırma inanç konusunun irdelenmesinde soru ölçeğine, "dindar", "inançlı", "inançsız", "sünni", "alevi", "hıristiyan", "gayrimüslim", "deist", "ateist" gibi kategorileri aynı anda yerleştirmektedir. Dolayısıyla gençlerin "tercih ettiği" ifadeleri anlamaya çalışmak hedeflenmektedir. KONDA'nın araştırmasında kendini dindar olarak tanımlayan gençlerin oranında son 10 yılda bir azalış, inançlı ve ateist olarak ifade edenlerde ise artış gözlemlenmektedir.

TOG gençleri hem bireysel olarak "özgüven artışı", "inisiyatif alma konusunda güçlenme", "bilgi ve donanım kazanma", "istihdam edilebilirliğini arttırma" gibi somut ve ölçülebilir alanlarda geliştirmekte hem de "sosyal sorunlara dair farkındalık kazanma", "insan hakları, demokrasi, ayrımcılıkla mücadele, toplumsal cinsiyet konularında öğrenme", "birlikte çalışma, tanışma ve önyargıları aşma yoluyla birlikte yaşama arzusundaki artış" gibi toplumsal konularda olumlu yönde değiştirmektedir. Araştırmaya katılan gençlerin %74'ü "TOG'dan sonra daha önce bilmediği toplumsal sorunların varlığını farkettiğini" ifade etmektedir. Bu oldukça yüksek bir orandır ve açıktır ki TOG gençlerin içinde yaşadıkları toplumla daha iyi tanışmalarını sağlamaktadır.

Gönüllülerin TOG'da kalış süreleri iki öğrenim dönemini aştığında TOG'un bireysel güçlenme ve toplumsal barışa etkisini daha somut gözlemleyebiliyoruz. Gönüllü gençler farklı tematik eğitimlere ve çalışmalara katıldıkça, görev ve sorumluluk üstlendikçe kendilerinde gönüllülük öncesine kıyasla bir farklılık gerçekleştiğini belirtiyor. Bu farklılık alanları kişisel bilgi ve becerilerinde olduğu gibi toplumsal barışa katkı sağlayan sosyal uyum becerilerindeki artış olarak da gözlemleniyor. Ekip olarak üretmeye önem veriyor, toplumsal konularda katılımları artıyor, toplumsal sorunlara çözüm üretiyor, bu sorunlarla ilgili yerel otoriteleri harekete geçirebiliyorlar. Aynı zamanda kendilerinden farklı kimliklerle ve farklı cinsiyet ve cinsel yönelimi olan bireylerle arkadaş oluyorlar, daha önce bir arada olamayacaklarını zannettikleri insanlarla yan yana geliyorlar, kişisel alanlarına müdahale edilmesine direnç gösteriyorlar. Elbette bu değişimlerde, TOG'da bulunma süresi, alınan eğitimler, katılan çalışmaların sayısı ve derecesi etkili olmaktadır. Örneğin eğitimlere ya da ulusal aktivitelere katılmak TOG'lu gençlerin alguları için bir kırılma yaratmaktadır.

Toplumsal çatışmaların çözümünde farklı kesimlerin birbirini tanıması, bir araya gelmesiyle birlikte ortak bir amaç için çalışmasındaki etki, gençlerin TOG'daki gönüllülük süreçlerinde açık bir şekilde görülmektedir. TOG'da gönüllülük yaptıkça gençlerin hemen hemen hepsinde farklı kimliklerle birlikte bir arada yaşama isteği artmaktadır. Gençlerin hem kendilerini tanımaya ve keşfetmesine olanak sağlayan güvenli bir ortam özne-özne ilişkisiyle pekişmekte hem de deneyimsel öğrenme alanlarının çoğaltılması gençleri değiştirmektedir. Bu değişimlerde gençlerin elbette zorlandıkları alanlar olmaktadır. En bariz görülen durum, gençlerin mülteciler ve farklı cinsiyet kimliklerine saygı konusunda, farklı etnik kimlik ve inançlara saygıya göre daha fazla zorlanmalarıdır. Ancak bu fark, Türkiye ortalamalarına kıyasla yine de oldukça azdır.

Bununla birlikte TOG Sosyal Etki Araştırması bizlere, gönüllülerin daha uzun süre TOG'da gönüllülük yapmalarına katkı sağlayacak motivasyon alanlarına dair de bilgiler sunmaktadır. Son yıllarda TOG'un gönüllü profilinin oldukça fazla bir kısmı (%56'sı) TOG'da yeni gönüllüğe başlamış kitledir.



Gençler TOG'u farklı buluyor, kendilerini geliştirebilecekleri, farklılıklarla bir arada yaşamayı deneyimleyebilecekleri ve toplumsal fayda üretebilecekleri bir yer olduğu için tercih ediyor, kullanılan dil, yaklaşım ve metotlar bu bağlamda ilgi çekiyor. Ancak gönüllülük süreleri uzadıkça, gönüllülük deneyimlerinde daha fazla derinleşme talep ediyorlar. Bunu 3-4 dönem sonrasında TOG'da gönüllülük yapmayı yaklaşık %38 oranında bırakma eğiliminde fark etmekteyiz. Bu oldukça yüksek bir orandır. Bu sebeple özellikle ulusal ve uluslararası hareketliliği arttırmak, gençlerin değişen ihtiyaçlarına yönelik yeni araçlar tasarlamak, tematik eğitimleri çeşitlendirmek (toplumsal cinsiyet, insan hakları, ayrımcılık gibi), çevrimiçi eğitim ve projelerin yanı sıra yüz yüze temas halinde gerçekleştirilen eğitim ve projelere devam etmek, genç gönüllülerin motivasyonlarını olumlu yönde etkileyecektir.



2019



# TOG SOSYAL ETKİ

ÖN BULGULAR  
ANKET ÇALIŞMASI